

Møte fredag den 27. mai kl. 10

President: Inge Lønning

Dagsorden (nr. 84):

1. Innstilling fra næringskomiteen om marin næringsutvikling Den blå åker (Innst. S. nr. 192 (2004-2005), jf. St.meld. nr. 19 (2004-2005))
2. Innstilling fra Stortingets presidentskap om endringer i Stortingets forretningsorden – komitéstrukturen, spørreinstittuttet, arbeidsordningskomiteen, arbeidet i komiteene mv. (Innst. S. nr. 188 (2004-2005), jf. Dokument nr. 7 (2004-2005) og Dokument nr. 22 (2004-2005))
3. Referat

Presidenten: Representanten André *Kvakkestad*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Det foreligger fire permisjonssøknader:

- fra representantene Kjetil *Bjørklund*, Per Roar *Bredvold* og Per Ove *Width* foreligger søknader om permisjon i tiden fra og med 27. mai til og med 31. mai, alle for å delta i NATO-parlamentarikerforsamlingens sommersesjon i Ljubljana
- fra representanten Jan Olav *Olsen* om velferdspemisjon i tiden fra og med 27. mai til og med 3. juni
Disse søknader foreslås behandlet straks og innvilget.
– Det anses vedtatt.

Fra første vararepresentant for Oppland fylke, Tove *Lehre*, foreligger søknad om å bli fritatt for å møte i Stortinget under representanten Kjetil *Bjørklunds* permisjon, på grunn av sykdom.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Aust-Agder fylke: Lilly *Tønnevold Stakkeland*
For Hedmark fylke: Johnny *Hult*
For Oppland fylke: Sigmund *Hagen*
For Vestfold fylke: Vidar *Andersen*
3. Johnny *Hult*, Sigmund *Hagen* og Vidar *Andersen* innvelges i Lagtinget for den tid de møter for henholdsvis representantene Per Roar *Bredvold*, Kjetil *Bjørklund* og Per Ove *Width*.

Presidenten: Johnny *Hult*, Sigmund *Hagen* og Vidar *Andersen* er til stede og vil ta sete.

Representanten Harald T. *Nesvik* vil fremsette et privat forslag.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:03:00]: Jeg har den glede på vegne av representantene Karin S. *Woldseth*, Gjermund *Hagesæter*, Arne *Sortevik* og meg selv å fremme forslag om en mer aktiv politikk for ivaretagelse av norske borgeres interesser i utlandet samt en mer aktiv bruk av norske behandlingsinstitusjoner mv. i utlandet.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1

Innstilling fra næringskomiteen om marin næringsutvikling Den blå åker (Innst. S. nr. 192 (2004-2005), jf. St.meld. nr. 19 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet og Høyre 15 minutter hver, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti 10 minutter hver og Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Bendiks H. Arnesen (A) [10:04:51] (ordfører for saken): Stortinget skal nå behandle stortingsmeldingen om marin næringsutvikling, som har fått navnet Den blå åker.

Meldingen er en oppfølging av Stortingets vedtak i forbindelse med et forslag som ble fremmet av Arbeiderpartiet for ca. to år siden. Dette forslaget gikk ut på å få en egen stortingsmelding om en helhetlig kystpolitikk og om kystsammfunnenes utfordringer. Forslaget ble nedstemt av flertallet – regjeringspartiene og Fremskrittspartiet – og i stedet ble det vedtatt at det skulle legges fram en melding som skulle begrenses til verdiskaping og utviklingspotensial i de marine næringene.

En samlet komite mener at den foreliggende melding gir en bra beskrivelse av forhold knyttet til den marine næringen, men et flertall i komiteen uttaler at det hadde vært en fordel dersom meldingen i større grad hadde belyst helheten i situasjonen for våre kystsammfunn.

Havområdene innenfor Norges økonomiske sone er seks ganger så store som det landområdet vi rår over.

Norge er et av de land i verden som har lengst kystlinje i forhold til folketall. 90 pst. av innbyggerne i Nord-Norge bor mindre enn 4 km fra kysten, og over 90 pst. av befolkningen i Sør-Norge bor mindre enn en times reisetid fra kysten. Dette viser med all tydelighet hva kysten har å si for bosettingen og for næringslivet i dette landet.

Nærheten til havet er avgjørende for vår nasjonale rikdom og velferd. Dette gjør det så overordnet viktig at vi innretter oss slik at vi også i framtiden kan høste av havet, og at vi kan kombinere interessene innenfor de næringer kysten og havet gir oss et grunnlag for. Derfor er det også viktig at vi i framtiden fører en politikk som legger grunnlaget for at de naturgitte fortrinn og ressurser skal komme kystsammfunnene og landet til gode i form av bosetting og

næringsliv. Bosetting og næringsliv i våre kystsamfunn har gjennom historien vært tuftet på det havet har å gi, og dette vil også måtte være hovedgrunnlaget for kystsamfunnenes eksistens i framtiden. Derfor kan ikke aktiviteten på kysten overlates ensidig til markedsstyring og til næringsnøytralitet. Skal vi ha bosetting og næringsliv i våre kystsamfunn, må vi ha politisk styring og gode virkemidler, kombinert med en aktiv lokalbefolkning som har evne og vilje til å skape bedrifter og arbeidsplasser.

Det ligger som sagt enorme muligheter for næringsutvikling langs kysten, men samtidig preges deler av kysten av stagnasjon og tilbakegang. Fra Arbeiderpartiets side vil vi utnytte mulighetene langs kysten til å skape ny vekst i våre kystsamfunn. Jeg håper og tror at det fortsatt er stor vilje i dette hus til at vi skal beholde våre kystsamfunn som vitale og oppegående lokalsamfunn med tro på framtiden. Dette er av den største viktighet for landet som helhet.

Jeg er glad for at et stort flertall i komiteen klart slår fast at en levende kyst forutsetter at bygdene er livskraftige, og at kulturlandskapet ivaretas. Flertallet poengterer også viktigheten av at både fiskeri- og landbruksnæringen holdes i hevd med gode og trygge arbeidsplasser.

Mer og mer av næringsutviklingen vil i framtiden avhenge av kunnskap og ferdigheter. Sammen med de naturgitte mulighetene er det vår evne til å utvikle nye ideer og å sette ideene ut i livet som vil være avgjørende for verdiskaping, sysselsetting og velferd. Derfor må opplæring, forskning og utviklingsarbeid stå helt sentralt i satsingen på alle former for næringsutvikling.

En samlet komite ser behovet for ytterligere å styrke forskning på områder som markedskunnskap, markedsrettet produktutvikling, oppdrett av nye arter og marin bioteknologi.

Komiteen støtter Regjeringens forslag når det gjelder organisering av den blå-grønne forskningen, og komiteen ser behovet for å øke forskningsaktiviteten. Derfor er det bl.a. behov for å opprettholde de eksisterende forskningsstasjonene.

Et flertall i komiteen, bestående av Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet, ser det som svært viktig at en satsing på forskning og utvikling skjer med en betydelig statlig innsats.

En samlet komite legger til grunn at fiskeressursene er en samfunnsressurs som må forvaltes til beste for bosetting og næringsutvikling langs hele kysten. Komiteen slår også fast at det er en styrke at fiskerinæringen har en struktur der aktørene varierer i størrelse, og at de hver på sin måte danner grunnlag for levedyktige lokalsamfunn. Videre sier et stort flertall i komiteen, alle unntatt Fremskrittspartiet, at fiskeressursene er fellesskapets eiendom, og at fiskerettighetene ikke kan privatiseres.

Jeg er glad for at disse prinsippene er slått fast i denne innstillingen, og jeg håper bare at dette er noe som fortsatt kan la seg omsette i praktisk politikk.

La meg også nevne at et flertall i komiteen ser det som kritikkverdig at departementet har foretatt en oppheving av tidsbegrensningen for enhetskvotene uten å forelegge saken for Stortinget.

Jeg mener at et svært viktig instrument for næringen og for våre kystsamfunn er omsetningen som skjer gjennom salgslagene, og at i vi i størst mulig grad kan ha en deltakerleid flåte. Jeg er derfor glad for at et stort flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet, klart slår fast at deltakerloven og råfiskloven skal ligge fast.

I innstillingen har situasjonen når det gjelder kongekrabben, fått en god omtale. Komiteen konstaterer at mengden av kongekrabbe, særlig innerst i fjordene i Øst-Finnmark, er så stor at det tradisjonelle fisket med line og garn er meget sterkt hemmet. Dette medfører store tap, og komiteen finner det derfor ikke urimelig at dette tapet kompenseres med kvoter på kongekrabbe, også til båter under sju meter. Komiteen ber om at Regjeringen må ta initiativ i de norsk-russiske fiskeriforhandlingene slik at totalkvoten for kongekrabbe blir økt vesentlig.

Komiteen uttaler også at det er viktig å styrke ressurskontrollen for å hindre økonomisk og miljømessig kriminalitet, og for å sikre ryddige forhold internt i næringen. Jeg er glad for at en samlet komite slutter seg til et forslag om å be Regjeringen fremme forslag om en styrking av ressurskontrollen.

Havbruksnæringen står også sentralt i innstillingen, og en samlet komite viser til at utviklingen av havbruksnæringen har gitt Norge et enormt næringsmessig løft. Tall viser at det eksporteres 1,5 milliarder porsjoner laks årlig, eller 25 000 trailertransporter. Dette gir oss et godt bilde på hvor viktig denne næringen er.

Komiteen mener at tilgangen på settefisk kan bli en begrensning for næringen, og et flertall mener at dette er noe som må ha høy prioritet i Innovasjon Norge.

Ellers blir jo forholdet knyttet til havbruk inngående behandlet i forbindelse med ny akvakulturlov i Odelstinget om få dager.

Regjeringens forslag om å etablere et marint innovasjonsprogram er meget positivt, og sammen med de konstruktive forslagene og merknadene som ligger i innstillingen, mener jeg at resultatet av denne behandlingen har blitt bra.

Det må kanskje være en felles oppgave for oss alle å se til at det kan bli større interesse rundt denne næringen og for kystsamfunnenes situasjon i framtiden.

Jeg anbefaler innstillingens forslag til vedtak.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ivar Kristiansen (H) [10:14:24]: Arbeiderpartiets fiskeripolitiske talsmann henviste til at man egentlig ønsket en annen melding enn den man hadde fått, en altomfattende melding om situasjonen i Kyst-Norge. Det fikk han ikke. Representanten Arnesen valgte likevel å holde et hovedinnlegg rundt en melding som han ikke fikk, men som han ønsket å få.

Den stortingsmeldingen vi har til behandling i dag, er først og fremst innrettet mot verdiskaping, forskning og, i aller største grad, markedsituasjonen. Hva kan det komme av at Arbeiderpartiets fiskeripolitiske hovedtalsmann i dagens viktige debatt presterer å ikke nevne situasjonen

i markedet, der fisken kjøpes og selges, med ett eneste ord? Er det fordi dette er for komplisert, eller er det fordi situasjonen blant de røde kamerater er slik at man fortsatt ønsker å vende ordet «marked» og markedet ryggen?

K a r i L i s e H o l m b e r g hadde her overtatt presidentplassen.

Bendiks H. Arnesen (A) [10:15:47]: En del av innlegget mitt var myntet på forskning og utvikling, og jeg var også innom det som går på produktutvikling. Det er helt åpenbart at markedstilgang for produktene har stor betydning, og det er også omtalt i innstillingen, som representanten Kristiansen vet.

Når jeg valgte å fokusere på det som går på kystsamfunnenes situasjon, bosetting og verdiskaping på kysten, var det fordi det er overordnet viktig at vi har det på plass når vi skal produsere for et marked. Jeg er jo klar over at Kristiansen kanskje refererer til mitt EU-syn når han spør som han gjør, men det må jeg få lov å komme tilbake til en gang når jeg har bedre tid.

Lodve Solholm (FrP) [10:16:57]: Vi har jo fått eit signal om at Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet ønskjer å dane regjering til hausten dersom valresultatet skulle bli slik at dei får eit fleirtal. I så måte må det vere interessant for denne salen og også for veljarane å få vite korleis Arbeidarpartiet stiller seg til det eg vil tru er eit ganske hardt krav frå Senterpartiet og SV. Dei skriv i denne innstillinga:

«Desse medlemene meiner derfor at fabrikktrållåten som i mindre grad bidrar til dette, bør utfasast over ein tiårsperiode og ressursane overførast til kystflåten.»

Det kunne vere interessant å få vite kva som er Arbeidarpartiet si haldning til dette, når dei veit at den største arbeidsplassen i Ørsta kommune då vil bli rasert.

Bendiks H. Arnesen (A) [10:18:08]: Ja, det letes mye i disse dager etter haker til å henge det framtidige regjeringssamarbeidet på. Jeg har bare lyst til å si at jeg la merke til at representanten Solholms parti frir til den borgerlige side, og det kunne være interessant å være mus i kroken og høre på de regjeringsforhandlingene.

Jeg gjør klart her og nå det som også Arbeiderpartiet har skrevet, at Arbeiderpartiet går for en differensiert flåte, med den fordelingen av ressursene som vi har i dag, og det er Arbeiderpartiets grunnlag for regjeringsforhandlinger. Det som derfor blir viktig her, er å sørge for at det blir et sterkt arbeiderparti i et framtidig regjeringssamarbeid.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [10:19:19]: Til representanten Bendiks Arnesen vil eg seie: Eg trur at på ein del område kan vi vere einige, og på andre område kan vi vere ueinige. Men det er nokre fakta som vi ikkje kan greie å stikke under stol. Sjølv om vi ikkje liker det, er det slik at fisken er ein avgrensa ressurs, og at fleire båtar tek opp større fiskeressursar enn tidlegare. Vi erkjenner derfor at vi har behov for å redusere talet på

fiskefartøy, og det er også Arbeidarpartiet med på i ein merknad i innstillinga. Eg føler at Arbeidarpartiet her frir til fleire partar: Ein kritiserer Regjeringa for det ansvaret dei har teke for strukturiltak. Ein veit at det kan vere ein tøff runde, men ein har lytta til organisasjonane, ein har lytta til fiskarlagane og næringa og kva dei kom fram til, nemleg at vi har for mange fiskefartøy. Mitt spørsmål blir då til Arnesen, fordi det eg høyrer, er kritikk og ikkje framlegg om løysingar: Korleis vil Arbeidarpartiet løyse dette? Kva er Arbeidarpartiet sitt svar på utfordringane?

Bendiks H. Arnesen (A) [10:20:51]: Jeg synes representanten Molvær Grimstad startet replikken sin godt med å si at fisken er en begrenset ressurs, og at vi må sørge for å innrette oss slik at vi har den også i framtiden. Arbeiderpartiet har gang på gang påpekt det, både i denne innstillingen og i mange andre innstillinger.

Arbeiderpartiet ønsket at når man skulle gå i gang med en strukturering, skulle man også se på situasjonen i kystsamfunnene, på hvilken virkning denne strukturendringen ville få for kystsamfunnene. Vi ser vel at det som nå har skjedd, har en negativ virkning for kystsamfunnene. Vi ser, og det skriver vi også i innstillingen, «det ikke som noe mål i seg selv å redusere antall fiskefartøy», men vi ser behovet for å strukturere flåten slik at vi både har lønnsomhet i flåten og en flåte som er av god kvalitet. Derfor har vi også sagt at vi ønsker oss et program for å utvikle kystflåten og å få kystflåten i en bedre forfatning.

Presidenten: Da er replikkordskiftet over.

Ivar Kristiansen (H) [10:22:28]: Jeg er glad for at vi har denne meldingen til behandling i dag, og at den nettopp konsentrerer seg rundt verdiskaping, forskning, utvikling og situasjonen i markedet, der 95-96 pst. av den norske produksjonen i hovedsak omsettes i det europeiske markedet. Vi har en markedssituasjon som er i utvikling, og norsk fiskerinæring er faktisk representert i mer enn 150 nasjoner rundt om i verden. Det er neppe noen næring som har større internasjonal markedskunnskap enn nettopp norsk fiskerinæring. Dermed er det et paradoks at vi fortsatt politisk har klart det kunststykket å gi norsk fiskerinæring de dårligste eksportbetingelser av samtlige eksportnæringer.

Jeg er også glad for at det ikke ble en altomfattende stortingsmelding, som skulle ha tatt for seg ethvert politisk område til behandling. Det er to grunner til det: For det første hadde vi mistet fokus på situasjonen i markedet, der kunden og selgeren forhandler. Det andre er at det da trolig ville ha vært en annen komite som ville hatt denne saken til behandling, sannsynligvis kommunalkomiteen.

Jeg er også glad for at denne meldingen ser ut til å ha fått en ganske bred tilslutning i Stortinget. Det er faktisk bare på ett område at innstillingen har et lite avvik. Regjeringspartiene følger nemlig ikke opposisjonspartiene når det gjelder uttak av hunnkrabber, ikke fordi vi er imot økt uttak av kongekrabber, men vi ser ikke at et større uttak totalt sett for kongekrabbens del løser situasjonen når det gjelder utviklingen for kongekrabben.

Vi er i en situasjon der norsk fiskerinæring er tilbake igjen i en god utvikling. Vi ser at dette nå følges opp gjennom Regjeringens forskningsmelding, hvor det virkelig tas et krafttak innenfor det som er norsk fiskerinærings store potensial.

Vi er også inne i en tid hvor norsk fiskerinæring blir berørt i mange sammenhenger internasjonalt, ikke minst via handelsordninger og trafikkregler innenfor handel som kan bidra til å løfte fiskerinæringens muligheter. Jeg tenker da først og fremst på de pågående WTO-forhandlingene. Skal vi nå våre mål og våre mange og store ambisjoner på vegne av norsk fiskerinæring, er det først og fremst i markedet slaget vil stå. Riktignok har vi en situasjon der den aller største oppmerksomheten rundt norsk fiskeripolitikk går på fangstleddet, men det er ikke der de fremtidige store utfordringene vil bli. Vi har kapasitet i massevis til å ta opp de tildelte kvotene, kvoter som på mange viktige områder er i vekst for tiden. Det er også en ny og gledelig situasjon. Men det er i markedet slaget vil stå. Det gjelder WTO, som jeg har vært inne på, og det gjelder vårt forhold til det nærmeste, viktigste og best betalte markedet, Europa. Vi ser at partene og organisasjonene i norsk fiskerinæring er svært opptatt av denne situasjonen.

Skal vi lykkes med våre ambisjoner, må vi være villige til å fjerne en del tunge ryggsekker som vi bevisst har pålagt norsk fiskerinæring. Vi blander inn all verdens forhold når vi snakker om norsk fiskeripolitikk. Vignetten distriktpolitikk, hva nå det måtte være i denne sammenheng, vet jeg ikke. Men man slår ring om og kjemper knallhardt for et lovverk som man ikke er villig til å tilpasse til dagens system, og nå snakker jeg i første rekke om opposisjonspartiene. Vi er nødt til å innse at vi må ha stabilitet i markedet. Skal vi ha den direkte kontakten mellom fangstleddet og kjøperen i markedet, må vi ha stabilitet rundt leveringsavtaler.

Vi må også innenfor fangstleddet få bort all verdens paragrafrytteri, paragrafbåter og paragraftilpasninger som gjør at vi er nødt til å ha et lov- og regelverk som fyller etasjer med byråkrater bare for å passe på antall meter og fot for å få et lovverk tilpasset et system. Fiskerinæringen må kvitte seg med de tunge ryggsekkene skal den klare å nå ambisjonene.

I tillegg må vi bidra til å få bort det svartmalingsbegrepet vi har klistret på fiskerinæringen, disse krisene vi alltid snakker om. Det skremmer kapital bort fra næringen. Det er også en av de tunge ryggsekkene vi må få bort.

Jeg er glad for at meldingen har fått en bred oppslutning i Stortinget, og ser frem til den videre politiske oppfølging av meldingen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A) [10:27:59]: Representanten Kristiansen sier at han er glad for at det ikke ble en kystsamfunnsmelding, til tross for at det faktisk er mange som har etterspurt en melding hvor man ser på helheten på kysten.

Føler ikke Høyre et behov for å se på næringene langs kysten i sammenheng, hvor både fiskerinæringen, land-

bruksnæringen og alle andre næringer ses i sammenheng, hvor både samferdsel og andre forhold bringes inn i debatten om helhetssituasjonen på kysten?

I dag vet vi f.eks. at mange viktige kystbedrifter hemmes både praktisk og økonomisk av en dårlig veistandard og dårlige samferdselstilbud, noe som gjør at kostnadene for bedriftene øker sterkt, mens inntektene blir sterkt redusert. Føler ikke Høyre at det er på tide å få lagt fram en slik melding? Vil Høyre bidra til at vi forsøker å finne en måte å se på helheten på kysten på?

Ivar Kristiansen (H) [10:29:22]: Jeg har respekt for representanten Arnesens ambisjoner på dette området. Men Høyre vil i dag rendyrke de fiskeripolitiske interessene, nettopp fordi vi er i en situasjon der vi har de aller største utfordringene for norsk fiskerinæring knyttet til markedssituasjonen. Vi har manglende markedsadgang, enten vi snakker om EØS-avtalen, de 25 nye EØS-nasjonene eller situasjonen innenfor det nye handelsregelverk vi får i WTO.

Vi har en vedvarende plaging av norsk laksenæring. Dette skjer på grunn av markedssituasjonen. Og vi vil rett og slett miste fiskerinæringens fokus, fiskerinæringens potensial for fremtiden, hvis vi skal vaske dette ut med alskens andre politiske temaområder.

Åsa Elvik (SV) [10:30:40]: Representanten Ivar Kristiansen skal ha honnør for at han stadig vekk er ute og tenkjer høgt og uttaler seg om ting som Regjeringa ikkje nødvendigvis er samd med han i. I dag oppfatta eg at han er meir på partilinja, så eg har lyst til å invitere han til å komme tilbake og drive med litt meir høgtenking.

Representanten Kristiansen er ein av dei som har vore tydeleg på at omsetning av fiskerettar er ei utvikling som vi ikkje ønskjer, og at det er noko som vi eigentleg ikkje skulle ha i norsk fiskerinæring. Det har han vore tydeleg på i media ved ei rekkje høve, gjerne kombinert med bodskapen: Men vi veit ikkje heilt kva vi skal gjere med det. Eg trur det er fleire som skulle vere så audmjuke å seie at å reversere ei utvikling når ein har deregulert ein marknad er ikkje berre enkelt.

Kunne representanten Kristiansen tenkje seg å støtte det forslaget til vedtak som Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet fremmar i dag, om at vi ber om ei sak der ein ser på erfaringane med omsetning av fiskerettar etter fartøykvoteregimet, og kva konsekvensar det har fått?

Ivar Kristiansen (H) [10:32:00]: Det er ingen ny situasjon som har oppstått i løpet av de siste fire år, når vi har hatt omsetning av kvoter innenfor fiskeriledet. Dette er langt fra en ny situasjon.

Jeg tror gjerne at vi på et eller annet tidspunkt må ha en diskusjon om hvordan vi skal drive dette videre. Det åpnes faktisk i meldingen for å ta noen prinsipielle diskusjoner. Blant annet er begrepet «ressursavgift» som sådan dratt frem i meldingen som et område som skal bli utredet fremover. Men vi har et lovverk som sier hvem som skal eie kvoten. Det slås også klinkende klart fast i innstillingen fra næringskomiteen – med ett parti som unntak, og

det er ikke Høyre – at det er fellesskapet som eier ressursene.

Jeg har ingen tro på at Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet mener noe særlig alvor med det de skriver i innstillingen. Da hadde man hatt en annen tilnærming f.eks. når det gjelder Aker Seafoods' oppkjøp langs Finnmarkskysten, som man høylytt har applaudert.

Odd Roger Enoksen (Sp) [10:33:25]: Jeg kunne godt tenke meg å følge opp der representanten Kristiansen nå avsluttet.

Det er riktig, som Åsa Elvik sier, at Ivar Kristiansen fra tid til annen glimter til med svært fornuftige standpunkter. Problemet for fiskeriministeren må imidlertid være at det som regel går på tvers av det Regjeringen og fiskeriministeren står for, når han gir uttrykk for disse standpunktene.

Sist var det nettopp i forhold til Aker Seafoods' oppkjøp i Finnmark, som jeg registrerer at representanten Ivar Kristiansen har tatt sterkt til orde imot. Hvordan vil Ivar Kristiansen håndtere denne saken videre framover, og hvordan ønsker Ivar Kristiansen at strukturen innenfor den havgående flåte og fiskeindustrien skal være i framtiden?

Ivar Kristiansen (H) [10:34:26]: Representanten Enoksen beskriver nok en gang et bilde som i virkeligheten ikke eksisterer. Aker Seafoods er allerede børsnotert. Den selskapsdannelsen er på plass. Det eksisterer overhodet ikke noen slags «på tvers»-holdning mellom meg og fiskeriministeren.

Jeg tror at det bildet som Enoksen beskriver, vil det til enhver tid være full anledning til gjennom både departement og direktorat å endre hvis noen som har tildelte rettigheter, ikke følger disse rettighetene opp gjennom de lover og regler som er vedtatt.

Jeg har registrert at den politikk som føres, også når det gjelder de siste transaksjonene, har fått varm tilslutning og anbefaling fra en tidligere renommert norsk fiskeriminister. Han heter Peter Angelsen.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Lodve Solholm (FrP) [10:35:41]: Eg synest St.meld. nr. 19 gir ei god utgreiing om korleis situasjonen i marin sektor er. Ho gir ei situasjonsskilddring av konkurransetilhøva, at dei kan vere vanskelege og utfordrande. Ho gir ei skilddring av marknadssituasjonen, som også er ei utfordring for næringa.

Eg trur at det er rett å fokusere på forbrukaren og på marknaden. Det var nokon som sa at det er betre å produsere ei vare som er selt, enn å selje ei vare som er produsert. Det trur eg det er mykje riktig i. Det betyr at ein kanskje fokuserer meir på marknaden der ute enn på produksjonen.

Eg er også samd med både saksordføraren og for så vidt representanten Ivar Kristiansen, som seier at det er stor semje i komiteen om måla. Eg trur at dei fleste er samde om måla, men vi er kanskje noko usamde om vegen å gå. Det er berre slik det politiske livet er. Eg er i alle

fall overtydd om at vår veg å gå er rett. Vår veg inneber ein strukturert flåte og industri, ein differensiert flåte og industri, og at kvotefordelinga som næringa sjølv har kome fram til, skal liggje fast. Vi treng også ei modernisering av råfisklova, og vi treng ei modernisering av deltakarlova.

Skal marin næring ha ei framtid, og skal ein vinne ut det potensialet som ligg der, trur eg det er viktig at vi dreier fokuset vekk frå at fiskerinæringa skal vere distriktspolitikk til å sjå på ho som næringspolitikk og næringsutvikling. Viss ein gjer det, vil ein heile tida ha fokuset på næringa. Og har ein også fokuset på marknaden og konkurransetilhøva, på forbrukaren, vil politikken dreie seg om å skape lønsemd i næringa. Viss ein klarer å skape lønsemd i næringa, både på sjøsida og på landsida, blir det snakk om å skape arbeidsplassar. Då blir det snakk om å byggje ny infrastruktur, det vere seg vegar eller tunnelar og ikkje minst hamner. Når ein fokuserer på det, og lukkast med å skape rammevilkår som gjer at næringa blir lønsam, kva blir då bonusen? Jo, bonusen blir å sikre busetnaden, snu trenden med fråflytting frå kysten og distrikta. Du vil altså få ein bonus som er god distriktspolitikk.

Viss vi snur fokuset og startar med at vi først og fremst skal ta distriktspolitiske omsyn i denne næringa, får vi først og fremst fokus på at vi skal bevare busetnaden. Vi må bruke mange forskjellige verkemiddel, inklusiv subsidiar, for å få til dette. Det vi då får som bonus, er etter mi meining ulønsame verksemder – det har vi sett nok av – som går konkurs, og arbeidsplassar blir tapte. Vi får nedlegging og fråflytting. Det er eit kjenneteikn på dagens politikk, som ikkje har blitt ført av Framstegspartiet. Det har aldri vore større fråflytting frå distrikta enn då Senterpartiet sat i regjering.

Denne næringa har eit enormt potensial. Forskarar hevdar at vi kan skape verdiar for 250–300 milliardar kr, 2002-kroner, i framtida – kvart einaste år. Men då må vi fokusere på næringspolitikk, då må vi fokusere på rammevilkår. No utnyttar vi ikkje dette. Vi køyrer fram med sterke reguleringar, konsesjonsordningar, restriksjonar, byråkratisering, verving av fjordane og kystområda våre gjennom laksevedtaket, som eg meiner var ei ulykke. Alt dette hindrar utnytting av det potensialet som marin sektor har når det gjeld verdiskaping i vårt land.

Eg er – til liks med saksordføraren – glad for at det er ein samla komite som er innstilt på å auke forskingsinnsatsen, for eg trur det er det som kan gjere denne næringa lønsam, og i næringspolitikken er forskning noko av det viktigaste vi gjer.

Vi veit at i marin sektor er Noreg faktisk i fremste rekkje på verdsbasis, men vi kan bli betre. Det er ei målsetjing at vi skal auke forskinga til 3 pst. av BNP. Fleirtalet i komiteen ønskjer at den offentlege delen skal utgjere 1 pst. og den private 2 pst. Vi i Framstegspartiet ønskjer ei litt anna fordeling. Vi er av den meining at dette er så viktig nasjonalt at vi bør auke statens del til 1,4 pst., medan den private delen skal utgjere 1,6 pst. Derfor er det viktig at det er denne forskinga – fleire har vore innom det – det skal være fokus på i framtida. Då trur eg også det er viktig at vi beheld dei forskingslokalitetane som er langs kysten i

dag, og som har gjort oss til verdsleiande i forskning når det gjeld marin sektor. Det må gjerne kome til nye.

Oppdrett er også ei næring med stort potensial, ein del av den marine sektoren. Der har vi også dei same hindrande elementa, som konsesjonssystem, avgiftssystem, byråkrati – tenk viss alt næringsliv i Noreg skulle vere tyngd med alle desse restriksjonane og konsesjonssøknadene osv.! Etter vårt skjønn er det nok å ta omsyn til miljø og veterinære problem og utfordringar. Då kan vi få dette til å gå vidare. Vi må ikkje sjå på nye artar som ein konkurranse til det konvensjonelle, vanlege fiskeriet, men faktisk som eit supplement. Det betyr at vi kan levere fersk fisk til marknaden, for eg trur at fersk fisk kanskje er noko av det vi må satse på i dette landet. Det betyr at vi kan levere fersk fisk året rund på matborda i heile verda, dersom vi ønskjer det.

Eg må litt innom fiskeri og fangst. Sjølv om vi ikkje var med på den merknaden i komiteinnstillinga som gjekk på at det er ein nasjonal ressurs, slår faktisk også Framstegspartiet fast i sine merknader at dette er ein nasjonal ressurs som krev nasjonal forvaltning. Men i motsetnad til ein del andre innser vi faktisk at det er rein omsetjelegheit, og vi trur at ein av dei beste måtane å forvalte dette på, også nasjonalt sett, er at ein har omsetjelegheit. Vi må ha ei berekraftig hausting. Vi må opparbeide bestandane våre slik at dei kan vare for all framtid.

Norsk fiskerinæring er leiande. Og korfor det? Jo, fordi den norske fiskaren heile tida har søkt utover ved å skape nye ting: større båtar, større marknad, nye fiskereiskapar, nye fiskefelt. Alt dette har gjort at vi har fått den fiskeriflåten som vi har i dag. Viss vi hadde følgd SVs politikk, og det er det ein legg opp til no, ser eg for meg norsk fiskeri på 1800-talet, der ein einsleg fiskar sit med ullvottane og sydvesten på i ein sprokken holk og med snøret over ripa, medan han har eit håp om at ein eller annan fisk skal bite på. Det er ikkje framtida, og det er ikkje den måten vi skal drive norsk fiskerinæring på i dei komande åra. Derfor er det så viktig at vi gir norsk fiskerinæring høve til å utvikle seg i riktig retning. Vi har no eit unikt høve til å vidareutvikle ei vekstnæring til noko stort og berekraftig i norsk økonomi. Men eg føler at vi, iallfall om vi skulle få ei raud-grøn regjering til hausten, skuslar bort den unike moglegheita. Tida går, og tida held på å gå frå oss.

Vi legg viktige premisser i denne meldinga. Vi går i rett lei, synest eg, men det går så altfor seint.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A) [10:46:00]: Jeg har lyttet med interesse til representanten Solholms innlegg. Jeg må si innledningsvis at jeg synes det er bekymringsfullt at et så stort parti setter et skarpt skille mellom fiskeri og distrikt, når man vet hva fiskeriene betyr for bosettingen langs kysten.

Så til spørsmålet mitt. Råfiskloven og deltakerloven oppfattes av flertallet i Stortinget, og av de fleste i næringsen, som viktige, og disse lovene ligger fast. Fremskrittspartiet sier noen ganger at disse lovene skal moderniseres, andre ganger går de lenger. Hva er partiets primære ønske

for disse lovene? Er det å få dem bort, på lik linje med konsesjoner og det øvrige man i det partiet vil fjerne?

Lodve Solholm (FrP) [10:47:11]: Vi set ikkje eit skarpt skilje mellom distrikta og fiskerinæringa. Langt ifrå! Men gjennom å ha søkjelyset på næringsutvikling og verdiskaping får ein ein bonus som ein ikkje får om ein snur søkjelyset over på at det i utgangspunktet er distriktspolitikk som er årsaka til at ein driv næringsutvikling.

Når det gjeld råfisklova og deltakarlova, kan eg seie at ja, vi hadde ein gong i tida i partiprogrammet vårt at vi skulle fjerne deltakarlova og råfisklova, men det har vi endra. Det vi ser no, er at delar av råfisklova er nødvendig og kan vere til god hjelp for å få næringsutvikling, fordi Noreg er litt annleis enn mange andre land.

Det same gjeld deltakarlova. Vi ønskte også den fjerna ein gong i tida. Vi ser at vi kanskje må ha ei modernisert deltakarlov. Vi ønskjer å behalde det som har vore styrken og berebelken i norsk fiskerinæring, nemleg den fiskaråtte flåten. Derfor har vi modernisert vårt partiprogram til å få den utforminga det no har.

Odd Roger Enoksen (Sp) [10:48:48]: Vi har gjen-tatte ganger hørt representanten Solholm si at vi må fokusere på næringspolitikk og ikke på distriktspolitikk. Fiskeri er næringspolitikk. Vi har aldri fått høre representanten Solholm fortelle noe om hvilke distriktspolitiske tiltak innenfor fiskerinæringen han mener må fjernes.

Nå vil jeg gjerne gi Lodve Solholm muligheten til å fortelle nøyaktig: Hva er det innenfor norsk fiskeripolitikk som skal bort, som i dag er distriktspolitiske tiltak, som må fjernes for å få fiskerinæringen dit Solholm ønsker? Hvem innenfor fiskerinæringen er det fjerning av disse tiltakene skal gå ut over?

Lodve Solholm (FrP) [10:49:47]: 1 minutt er ikkje mykje tid, men eg kan ta eitt eksempel. Eg trur at dersom ein hadde fokusert på næringsutvikling og lønsemd i industrien i staden for å bruke politiske verkemiddel som å kaste gode pengar til dårlege bedrifter, hadde vi kanskje hatt ein heilt annan situasjon i enkelte kystnære område i Noreg enn vi har i dag. Bedrifter som ikkje har hatt livets rett, har fått statlege tilskot. Så har dei kome i konkurranse med bedrifter som har vore lønsame, og resultatet har vore at begge to har gått konkurs.

Då er spørsmålet om vi ikkje bruker distriktspolitiske verkemiddel feil. Hadde vi brukt næringspolitikk for å gjere fiskerinæringa endå meir lønsam, hadde vi kanskje lukkast ved at ein del av desse bedriftene som i dag har gått konkurs, ikkje hadde gått konkurs. På grunn av at vi skal ta distriktspolitiske omsyn til kvar ting før vi driv næringspolitikk, går det gale.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [10:51:07]: Eg synest det var positivt å høyre at Framstegspartiet ikkje vil fjerne råfisklova og deltakarlova. Det synest eg dei fortener honnør for.

Det som eg synest kunne vore interessant å høyre frå representanten Lodve Solholm, er om det er nokre kon-

krete ting i deltakarlova og råfisklova som ein meiner bør vekk, sidan ein meiner at dei treng ei modernisering. På kva område er det Framstegspartiet ser veldig tydeleg at dei ønskjer å endre eller fjerne delar av dette lovverket?

Lodve Solholm (FrP) [10:52:02]: Når det gjeld deltakarlova, kan eg seie at vi ikkje ser nokon grunn til at vi ikkje kan opne for litt meir industriært flåte, i motsetning til i dag. Eg ser ikkje den store forskjellen på ein reiar som har arva båten etter foreldra sine – båten var fiskarått – som kanskje sit på reiarkontoret og driv ein fiskebåt derfrå, men ikkje er aktiv sjølv, og ein som sit på eit kontor i ei bedrift som er innafor næringa, og driv foredling av fiskeprodukt. Eg ser altså ikkje nokon forskjell her, også den bedrifta kan ha moglegheiter til å eige interesser i fiskeflåten for å skape noko. Men som eg sa, vi ønskjer at den fiskaråtte flåten framleis skal vere denne berebjelken. Vi ønskjer ikkje at papirflyttarar skal vere eigarar i fiskeflåten. Vi ønskjer aktivitet, vi ønskjer næringsutvikling.

Råfisklova fekk eg ikkje tid til å kome inn på. Det får eg eventuelt kome tilbake til.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Åsa Elvik (SV) [10:53:33]: Etter fire år med ei Høgre-dominert regjering har vi det som kanskje er ein generaldebatt om norsk fiskeripolitikk, og det er ein litt pussig situasjon. Etter fire år med deregulering og liberalisering diskuterer vi vegen vidare for norsk fiskerinæring. Eg må seie at eg er glad for at det i innstillinga er nokre tydelege politiske skiljeliner, som eg håpar gjer det enklare for veljarane å ta eit val når hausten kjem.

Lat meg begynne med å gi saksordføraren honnør for å ha gjort ein veldig god jobb og lagt til rette for ei innstilling som inneheld masse god politikk. Der er ein del tydelege politiske forskjellar, men òg veldig mykje som komiteen står saman om. Så kan ein seie at det er lett å bli sameint om dei fine orda om kor viktig fiskerinæringa er, osv., og da er mi helsing til veljarane: Høyr ikkje på kva vi seier, men sjå på kva vi gjer! Det er klart at det er dei politiske vegvala som først og fremst får konsekvensar – det er ikkje først og fremst dei fine orda. Dette kom t.d. til uttrykk i går i Aftenposten, som hadde eit stort oppslag om at dårleg rykte skremmer fiskeristudentane, samtidig som det blir sagt at dei som vil inn i fiskerinæringa, ikkje slepp heilt til. Her tenkjer ein då på ungdom med høgare utdanning som ikkje heilt finn plassen sin, eventuelt at dei ikkje ønskjer seg inn i fiskerinæringa, fordi fiskerinæringa har eit dårleg rykte.

Det er kanskje farleg å vere høgtenkande i ein debatt som denne, men ein kan sjølvstøtt seie at når det går dårleg, blir det biletet ein teiknar av fiskerinæringa, ganske svart. Det kan vi alle saman ha eit ansvar for, samtidig som det faktisk er ein del utviklingstrekk på makronivå som gjer at det er grunn til å fokusere på og etterlyse politisk handling og politisk vilje. Og dette meiner eg er den største forskjellen i norsk fiskeripolitikk. Det er vi som ønskjer å ta grepa, det er vi som ønskjer å gjere noko når utviklinga går i ei retning som vi ikkje ønskjer. Og så er

det dei, som sistnemnde talar var eit utmerkt godt eksempel på, som meiner at dette ordnar marknaden best på eiga hand. Det er ein heilt reieleg politisk debatt – det er ein god politisk debatt.

Sparebanken Nord-Noreg legg med jamne mellomrom fram sitt konjunkturbarometer for Nord-Noreg. Dei har nettopp lagt fram vårens barometer, og igjen, dette er makrotal, dette er ikkje tal for lokalsamfunna. Vi ønskjer jo ikkje å teikne eit svart bilete av lokalsamfunna, men vi ønskjer å sjå på tala på makronivå. Noko av det som Sparebanken legg fram, er at den forventna nedgangen i arbeidsløysa har stansa opp, og at sjølv om det er aukande optimisme i nordnorsk næringsliv, er optimismen mindre her enn i resten av landet. Det gjeld også for bedriftseigarane. Vi ser òg at netto utflytting frå landsdelen er blitt kraftig forverra dei siste åra – altså har vi ein situasjon der vi har høgkonjunktur utan sysselsetjingsvekst. Og det er etter mi meining noko som kallar på politiske verkemiddel. Det kallar på ein aktiv politikk.

Optimisme er ingen vitskap. Eg er sikker på at statsråden kjem til å seie at no er optimismen tilbake i norsk fiskerinæring – men optimisme er ingen vitskap. Det er klart at ein kan spørje bedriftsleiarar om dei har tru på framtida, om dei har tru på at bedrifta vil ekspandere eller ikkje. Optimisme er ingen vitskap, men tal er vitskap – netto utflytting, arbeidsløysa som er høgare enn i resten av landet, og som ikkje går ned som forventa.

Derfor trur eg at vi skal bidra til å teikne eit positivt bilete av fiskerinæringa for dei ungdommane med høg utdanning som blir skremde bort frå fiskerinæringa. Det skal vi absolutt gjere, for fiskerinæringa er ei framtidnæring som har alle moglegheiter. Samtidig skal vi peike på det når det blir teke politiske val som ikkje bidreg til å få ungdom inn i næringa, som når Regjeringa t.d. bidreg til å fjerne løyvet og leggje ned Finko, når Regjeringa t.d. i meldinga skriv at rekrutteringskvote til ungdom ikkje er aktuelt, fordi ein er oppteken av at det først og fremst skal bli færre fiskarar i landet. Det er nokre politiske val som ein gjer, og som er negative signal. I staden skal vi ta grep, og så skal vi vere tydelege på at framtida for fiskerinæringa først og fremst ligg i den moglegheita det er å kople den uformelle kompetansen – om det er han som står på kanten av merden, om det er han som står i fiskebåten, eller om det er ho som jobbar på «fileten» – med den formelle kompetansen som ungdom i desse kommunane har i den augeblinken dei har vore ute og teke ei form for utdanning som næringa faktisk har bruk for. I den koplinga er framtida til fiskerinæringa. Derfor er eg veldig fornøgd med at ein samla opposisjon er så detaljert på korleis ein ser for seg eit verdiskapingsprogram for fiskerinæringa, for det er eit slikt politisk grep som kan utnytte koplinga mellom formell og uformell kompetanse gjennom at fellesskapet har incentiv til å setje i gang den typen utvikling.

Eg innleidde med å seie at vi har hatt fire år med deregulering og liberalisering. Fiskeriministeren skal ha honnør for at han har teke ein del fiskeripolitiske grep som er eit taktskifte i norsk fiskeripolitikk. Eg rekk ikkje kome inn på alt, men liberalisering i forhold til reglar som

gjeld eigarskapskonsentrasjon, er eitt eksempel. Det siste eksempelet som fekk mest merksemd, var opphevinga av tidsavgrensinga for einskapskvoten i havfiskeflåten. Statsråden skal ha honnør for at han har brukt posisjonen sin til å ta denne typen politiske grep.

Frå SV si side har vi ofte etterlyst kor i all verda Stortinget er oppe i dette. Korfor er ikkje Stortinget like villig til å drive fiskeripolitikk? Korfor utnyttar ikkje vi den moglegheita vi har til å drive fiskeripolitikk? Eg er veldig glad for at Stortinget på nokre punkt faktisk har komme med eit tilsvarende taktskifte i denne innstillinga. Det gjeld, som saksordføraren var inne på, kongekrabbekvote, og det gjeld ressurskontroll – to saker som SV har fokusert sterkt på og fremma forslag om, men vi har ikkje komme nokon veg. No ser vi at Stortinget samlar seg i forhold til dette. Veldig overraskande er det eit samrøystes storting som ber Regjeringa komme tilbake med eit opplegg for rekrutteringskvote – stikk i strid med analysen i meldinga og det som har vore statsråden sitt uttalte ønske. Det er veldig gledeleg at Stortinget har vilje til å ta grep.

Vi behandla for nokre månader sidan Riksrevisjonen si undersøking av fiskerinæringa. Riksrevisjonen peikte på at det ikkje var heilt samsvar mellom mål og verkemiddel, og at forvaltninga kanskje i større grad burde spørje seg om dei verkemidla ein gjennomførte, var i samsvar med måla. Eller for å seie det rett ut: Målet har i ti år vore å redusere talet på fiskarar og talet på fiskebåtar. Ein har innført verkemiddel som einingskvote og strukturkvote for å få dette til. Likevel aukar kapasiteten i flåten. Ja, det blir færre fiskarar. Ja, det blir færre fartøy, men kapasiteten aukar i flåten.

Då vi hadde strukturmeldinga til behandling, peikte vi på at ordningar som allereie var innførte, som einingskvoteordninga for havfiskeflåten, burde bli evaluerte før ein prøvde det same eksperimentet i kystflåten. Vi fekk ikkje gjennomslag for det. Vi fekk heller ikkje gjennomslag for å utgreie konsekvensane av dette. Eg konstaterer at Regjeringa seier i meldinga at ein no skal evaluere desse ordningane. Den evalueringa ser eg verkeleg fram til. Dersom det er slik at mål og verkemiddel ikkje heng saman, får ein anten formulere om målet, eller så får ein endre verkemidla.

Eg er veldig glad for at SV, Arbeidarpartiet og Senterpartiet har samla seg om eit forslag om å få ei sak om erfaringane med fartøykvoteregimet når det gjeld omsetnad og flytting av kvoterettar mellom ulike distrikt. Som eg sa i ein replikk tidlegare, er ikkje dette enkelt. Men når det blir uttalt frå alle politikarar, kanskje med unntak av representantar frå Framstegspartiet, at omsetnad av fiskerettar er ei utvikling som vi misliker, korfor i all verda klarer ikkje Stortinget å samle seg om at ein må få ei sak der vi kan diskutere konsekvensane av det? Eg er frykteleg glad for at dei tre raud-grøne partia har samla seg om det, for det kan bety at vi har teke eit skritt som kan få nokre konsekvensar dersom veljarane gir oss den forma for handlingsrom. Men eg synest det er spesielt at f.eks. sentrumspartia Kristeleg Folkeparti og Venstre ikkje er med på dette forslaget, med dei nyleg vedtekne fiskeripolitiske programma sine.

Eg konstaterer igjen at Stortinget ikkje har vilje eller mot til å ta diskusjonen om fordelinga mellom dei ulike fartøygruppene. Vi og Senterpartiet står aleine om å be om å få ei sak om det. Det er eit politisk spørsmål. Det er ikkje eit spørsmål for næringa aleine. Eg konstaterer at det nok er for hårsårt til at Stortinget tør gå inn på det.

Vi skal snart behandle akvakulturloven. Eg har derfor valt ikkje å snakke så mykje om oppdrettsnæringa, for den moglegheita kjem tilbake då.

Eg tek opp forslaga frå SV og Senterpartiet.

Presidenten: Representanten Åsa Elvik har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Søren Fredrik Voie (H) [11:04:28]: Representanten Elvik kom med utsagnet «tal er vitskap». Jeg kan være enig i at tall satt sammen på en riktig måte kan bli vitenskap. En eksakt vitenskap er at en bedrift som ikke tjener penger, går konkurs. På kysten har vi sett mange eksempler på det. Dette er nå snudd. Nå tjener bedriftene i fiskerinæringen igjen penger. Vi får mange tilbakemeldinger om at det nå er optimisme og muligheter for å drive denne næringen igjen. Det næringslivet etterspør, er stabile rammebetingelser, lavere rente, lavere skatter og markedsadgang. I denne situasjon er SV imot EU. Ikke bare er de imot EU, men de ønsker å inngå et regjeringssamarbeid med et parti, Senterpartiet, som er imot EØS-avtalen og ønsker å si den opp. Hva er SVs bidrag til stabile rammebetingelser for næringen og innsatsfaktorer som gjør at det er mulig å rekruttere ungdom og kvinner, som Åsa Elvik i likhet med alle oss andre ønsker å rekruttere inn i fiskerinæringen?

Åsa Elvik (SV) [11:05:51]: Eg trur at eg og representanten Voie kan vere einige om at tal i form av empiri er ein langt meir eksakt vitskap enn det er å diskutere politisk om det er optimisme nok i fiskerinæringa eller ikkje.

Representanten Voie og eg kan også vere einige om at det dei eksisterande bedriftene i fiskerinæringa er sårbare overfor, er valutakurs og rentenivå, og at dei treng stabile rammevilkår. Der har jo denne regjeringa gjort det til ein dyd å seie at det er deira forteneeste at vi no er i ein slik finanspolitisk situasjon at næringslivet nyt godt av det. Vi veit at vi er langt meir sårbare overfor kva som skjer internasjonalt, enn kva den til kvar tid sitjande regjeringa føretek seg. Så ja, vi vil sjølvsagt finanspolitisk og elles bidra til at næringslivet skal ha stabile rammevilkår.

Når det gjeld marknadstilgang, prata eg vekk tida.

Øystein Hedstrøm (FrP) [11:07:14]: SV inngår i en flertallsmerknaad der man sier seg bekymret over at et betydelig antall kunnskapsbaserte bedrifter de siste årene er solgt ut av landet, og at det derfor er behov for en offensiv satsing. De inngår også i et flertall som sier at staten må ha et betydelig engasjement for å bygge opp kunnskapsbasert industri innenfor bioteknologi og marin sektor. Dette er vel og bra, men jeg husker jo hva SV har gjort i denne perioden. Man gav Regjeringen fullmakt til å legge

ned SND Invest, som var det beste i det offentlige virkemiddelapparatet innenfor marin sektor. Man har ikke gått inn for å gi kapital til Argentum Fondsinvesteringer, som også er en suksess innenfor marin sektor. Man ville ikke utrede såkalte strukturfond, som nettopp skulle virke mot oppkjøp fra utlandet av attraktive norske bedrifter. Så hva vil SV gå inn for når det gjelder et statlig engasjement på dette området?

Åsa Elvik (SV) [11:08:36]: Framstegspartiets taktskifte i forhold til staten sin rolle i norsk næringsliv opnar for nye konflikter, interessante konflikter, som representanten Hedstrøm gir uttrykk for her.

Som eg sa i IT Fornebu-debatten, så er det ikkje sånn at det staten til kvar tid gjer, er fornuftig. Å vere tilhengar av statleg engasjement i næringslivet inneber ikkje at ein er einig i alt det fleirtalet til kvar tid måtte foreta seg. Fond i fond er etter SV si meining ei dårleg form for politisk verkemiddel i forhold til næringslivet. Det gir lite politisk styring, og det gir liten effekt. Vi har slåst for den såkalla distriktsmilliarden, som er eit langt betre og langt meir treffsikkert verkemiddel når det gjeld utvikling av norsk næringsliv. Og det er klart at å bruke SND aktivt er det beste verkemidlet i forhold til dette.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:09:55]: I dagens «Fiskaren» står det:

«Nu går alt så meget bedre

I fjor økte eksportverdien av norske fiskeprodukter med 2,5 milliarder kroner. Så langt i år har eksportverdien ytterligere økt med 13 prosent. Eksporten av sjømat fra Norge var 2,5 milliarder kroner bare i april i år.»

Når ein høyrer Åsa Elvik sitt innlegg, kunne ein tru at alt ser mørkt og trist ut i fiskerinæringa, det skjer ingenting. Men faktum er at det skjer enormt mykje positivt, og det ligg til rette for ytterlegare verdiskaping.

SV snakkar om at dei ønskjer eit politisk skifte. Betyr det at eksporten skal gå nedover? For det er eit faktum i dag at verdiskapinga har gått enormt oppover. Sit SV og drøyer seg 50 år tilbake – sånn som det var da, sånn ønskjer vi at det også skal vere i framtida? Er det SV sin visjon?

Åsa Elvik (SV) [11:11:23]: Eg ønskjer å teikne eit bilete av at den fiskeripolitikken som Kristeleg Folkeparti legitimerer at Regjeringa fører, er mørk, ikkje at utviklinga i norsk fiskerinæring først og fremst er mørk, for ho er faktisk ganske samansett – det skjer ufatteleg mykje positivt. Vi ønskjer jo å gi uttrykk for at fiskerinæringa er ei framtidsnæring med mange moglegheiter som kan utløyasast dersom vi bruker dei rette verkemidla.

Det er klart at det er ein balansegang å peike på utviklingstrekk på makronivå samtidig som ein ikkje ønskjer å svartmale. Eg trur ingen politikar ønskjer å svartmale situasjonen. Men det er eit faktum at kystsamfunn i Nord-Noreg har høgare arbeidsløye og større utflytting enn andre samfunn. Det er eit faktum som vi må halde oss til.

Og då er mitt poeng at den fiskeripolitikken som denne regjeringa fører, jammen ikkje er lys på lang sikt.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:12:47]: I den stortingsmeldingen vi diskuterer i dag – Marin næringsutvikling Den blå åker – beskrives utfordringene den marine næringen står overfor. For Kristelig Folkeparti er det viktig å legge til rette for en bærekraftig marin næring bestående av lønnsomme og omstillingsdyktige foretak med høy innovasjons- og nyskappingsgrad.

Betydningen av et velfungerende, mangfoldig og aktivt næringsliv er samtidig en forutsetning for å sikre bosetting og livskvalitet i hele landet. Marin næring har særlig vært grunnlaget for bosetting og næringsutvikling langs kysten vår.

Fiskeressursene er en nasjonal ressurs. Norsk fisk representerer en verdi på første hånd i størrelsesorden 10 milliarder kr. Norge er verdens største produsent av laks og ørret og er ledende i global sammenheng på forskning og teknologi på havbruksområdet. De marine ressursene er med på å sikre arbeidsplasser og bosetting langs kysten. Det er en målsetting å sikre en langsiktig, bærekraftig utvikling sett i et samfunnsøkonomisk perspektiv. Kristelig Folkeparti vil legge økt vekt på at det skapes lokale arbeidsplasser både på sjøen og på land. Kristelig Folkeparti mener også det er viktig å være bevisst i forhold til nyrekrutteringen til fiskeryrket, fordi denne bør bli bedre.

Den kompetanse som er bygd opp gjennom tidene, kombinert med vår nærhet til ressursene og en langstrakt kyst, er de viktigste konkurransefortrinn Norge har for videre vekst i marin sektor. Norge har mange aktive lokalmiljøer med faglig sterk kompetanse på marint område. De marine næringene blir stadig mer kompetanse- og kapitalkrevende. Dette har ført til et økende behov for å bygge opp solide fag- og kunnskapsmiljøer som er internasjonalt ledende på sine områder.

Nærheten til ressursene gir et fortrinn i forvaltningen av dem. Arbeidsplasser og bosetting på kysten er viktig for å realisere det store verdipotensialet som ligger i havet – både i dag og i framtiden. Dette er viktig for dem som bor der i dag, men også for ungdom, som er framtidens arbeidskraft.

Fiskeri- og havbruksnæringen er i større grad blitt en del av et globalt marked med store konkurransemessige utfordringer. Vi må ha vilkår og betingelser som er konkurransedyktige, og som gjør oss bedre i stand til å møte de utfordringene næringen opererer i. Sett i denne sammenheng mener Kristelig Folkeparti at næringen som distriktpolitisk virkemiddel er mer sammensatt, og konsekvensene for konkurransesituasjonen er større enn tidligere. Næringens distriktpolitiske verdier er ikke mindre verdifulle av den grunn.

Fiskeri- og havbruksnæringen er en næring som er sterkt preget av de konjunktorene vi til enhver tid opplever. Dette så vi tydelig da renten var som høyest og kronkursen som sterkest.

(Molvær Grimstad)

I dag er situasjonen og utfordringene for fiskeri- og havbruksnæringen preget av endringer i den internasjonale konkurransesituasjonen og et høyt norsk kostnadsnivå. Samtidig ligger det mange muligheter bl.a. i produktutvikling og i å få bearbeidet mer av fisken i Norge. Dette har betydning for matvaner, samtidig som vi ser at det blir større fokus på kvaliteten på maten.

Forskning innenfor havbruk og særlig rettet mot nye arter bør styrkes. Det vil også være behov for en kopling mellom forskning og innovasjon i næringen. Det er veldig positivt at Regjeringen vil utvide det marine innovasjonsprogrammet, og at fokuset i et mer omfattende program vil være utvikling og utprøving av nye sjømatprodukter, nye arter i oppdrett inklusiv logistikk og tiltak for samhandling mot markedet, økt anvendelse av biprodukter og teknologiutvikling. Norge har sju marine forskningsinstitutter. Disse er viktige, og jeg er glad for at en samlet komite understreker at det er behov for å opprettholde eksisterende forskningsstasjoner.

Sentralt i forhold til å skape nye muligheter står vår evne til å kombinere vår forvaltning av naturressurser med kunnskap og ferdigheter. Dette får særlig betydning innenfor marin sektor, fordi denne er så forskningsintensiv. Det er interessant å lese om Regjeringens satsing på forskning i forskningsmeldingen, St.meld. nr. 20 for 2004-05. Det er i denne forbindelse verdt å nevne at næringen selv satser aktivt på FoU gjennom bl.a. skatteFUNN og næringsfinansiert FoU. Dette synes vi er tiltak og ordninger som ytterligere bør styrkes for å nå de målsettinger som ligger i forskningsmeldingen.

For Kristelig Folkeparti er det viktig å legge til grunn et miljøperspektiv representert ved bl.a. produktive marine økosystemer og et rent hav. Dette perspektivet er en forutsetning for å utløse framtidig marin verdiskaping både i fiske og havbruk. Bærekraft er fra vår side et helt avgjørende element for hvordan vi skal forvalte, høste og bruke fiskeressursene.

Fiskerinæringen, både på flåtesiden og landsiden, er avhengig av stabile rammebetingelser. En forutsigbar fordeling av den totale kvoten av ulike fiskeslag mellom fartøygrupper og en regulert adgang til å delta i vedkommende fartøygruppe er viktige forutsetninger for langsiktig planlegging av investeringer og drift. Deltakerloven og råfiskloven er viktige pilarer i fiskeripolitikken, og jeg er glad for at det er en nesten samlet komite som slår ring rundt dem.

Når vi snakker om rammevilkårene for fiskeri- og havbruksnæringen, vil disse i utgangspunktet være preget av usikkerhet, fordi næringen er basert på biologisk høsting og produksjon som i sin natur er ustabil. I tillegg lever næringen med usikkerhet knyttet til handelshindringer på viktige markeder som f.eks. EU og USA, representert ved tollbarrierer og dumpinganklager. De viktigste produktene konkurrerer i tillegg på et internasjonalt matvaremarked preget av ulike subsidie- og sektorinteresser. Usikkerheten er altså stor i begge ender av verdikjeden når det gjelder den marine sektor. Til tross for denne usikkerheten må det tilstrebes vilkår og betingelser som er konkurran-

seddyktige, og som setter oss i stand til å møte de utfordringene næringen står overfor. Og som jeg nevnte i replikkordskiftet med Åsa Elvik, er det veldig mange positive trekk, og det er en økt verdiskaping som skjer også her.

Produktiviteten i alle bransjer har økt kraftig i etterkrigstiden, og i en næring som er basert på høsting av en begrenset fornybar ressurs, blir effektiviseringen svært synlig. Konsekvensen er at det blir færre fiskere og færre fartøyer som skal til for å ta den samme mengden fisk. Det kan man både like og mislike, men det er et faktum. Den teknologiske utviklingen effektiviserer også fiskerinæringen. Fiskeflåten gjennomfører en nødvendig, men smertefull struktureringsprosess. Det er da viktig at en opprettholder en leveringsplikt til enkelte anlegg.

Regjeringen vil gjennom et prøveprosjekt i samarbeid med industrien og salgslagene vurdere hvordan rammene for langsiktige avtaler skal utformes i ulike sektorer av fiskerinæringen. Prøveprosjektet skal vare i to år og evalueres. I komiteinnstillingen har Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti en merknad hvor vi stiller oss positiv til at det innføres en nøytral meklingsinstans som ved konflikt mellom partene kan vurdere pris og også andre forretningsmessige forhold mellom fiskeindustrien og fiskerne. Fra Kristelig Folkepartis side vil jeg presisere at vi synes det vil være klokt å starte med pris, høste erfaring fra dette og så eventuelt utvide det til å gjelde andre forretningsmessige forhold. Det som er viktig for oss, er at alle parter legger seg i selen for å få til langsiktige leveringsavtaler, og at de får et reelt innhold. La meg presisere at langsiktige avtaler er ikke dag-til-dag-avtaler. Om en langsiktig avtale blir inngått f.eks. 7, 14 eller 21 dager før første levering, er opp til partene å forhandle om. Det legger ikke vi oss borti. Og alt skal skje innenfor råfiskloven. Den ligger fast, vi har ikke rokket ved den. I Sem-erklæringen står det at råfiskloven ligger fast, med åpning for å legge til rette for langsiktige avtaler.

Til slutt: Noe som er alfa og omega for de marine næringer, er at norske interesser blir frontet i internasjonale forhandlinger, og at en jobber for best mulig markedsadgang ved eksport av fisk og fiskeprodukter. Kristelig Folkeparti er glad for det konstante fokus Samarbeidsregjeringen holder på disse norske interessene, og jeg synes det er grunn til å gi honnør til fiskeri- og kystminister Svein Ludvigsen for den offensive innsatsen han har gjort kontinuerlig for å sikre næringen markedsadgang i de ulike land. Jeg kan se at det er kommet mange positive resultater. Opposisjonen har en tendens til å se det som er vanskelig, det som er sårt, og det som er utfordrende, mens Samarbeidsregjeringen har en tendens til å se utfordringene og mulighetene. Det er vi i Kristelig Folkeparti glad for.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A) [11:22:29]: Ifølge media var fiskeri et svært aktuelt tema på Kristelig Folkepartis landsmøte i april. Jeg synes det er bra at slike tema er på dagsordenen på partiens landsmøter. Men det framkom også at landsmøtet reiste til dels sterk kritikk mot den fiske-

ripolitikken som partiet har ført de fire siste årene i regjeringssamarbeid med Høyre og Venstre. Partiets landsmøte krevde kort og godt en ny kurs i fiskeripolitikken, ifølge media. Hva slags endringer vil partiet gjøre i sin fiskeripolitikk med bakgrunn i landsmøtets vedtak, og kommer noen av disse nye tingene fram i den foreliggende innstilling?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:23:43]: Vi hadde ein god debatt om fiskeripolitikk på landsmøtet i Kristeleg Folkeparti. Det er eg veldig glad for, og eg vil ikkje seie at den debatten var ein kritikk av Regjeringas politikk – det var han ikkje. Men ein ser på ein del utfordringar og moglegheiter framover som det er viktig å peike på, både i forhold til rekruttering og leveringsforpliktingar, og ein ønskjer å ha fokus på at det er viktig at vi legg til rette for meir foredling på landsida, fordi det ligg eit utruleg verdipotensial her, og her er det ikkje noka usemje med Regjeringa.

Ein ting som kom opp på Kristeleg Folkeparti sitt landsmøte, som kanskje er nytt innafor fiskeripolitikken, er at partiet ønskjer å utgreie heimfall av fiskeri. Det kan jo vere ei interessant utgreiing, og ein av grunnane til at det kom opp, var påpeikinga av at fisken er ein nasjonal ressurs, ein nasjonal eigedom. Partiet gjekk unisont mot regionalisering av kvotar, men påpeikar at fisken er ein nasjonal ressurs.

Åsa Elvik (SV) [11:25:10]: Dette er interessante tonar frå Kristeleg Folkeparti. Vi har jo oppfatta gjennom diverse medierapportar at det interne livet i Kristeleg Folkeparti ikkje har vore like lett heile tida i forhold til den fiskeripolitikken som Regjeringa har ført, og eg har sett ein del resolusjonar frå fylkesårs møta, spesielt i Nord-Noreg, som har vore ganske krasse mot fiskeripolitikken. Derfor syntest eg òg det var gledeleg å sjå ein del av dei standpunktane som Kristeleg Folkeparti har inntekke på landsmøtet sitt.

Så snakka representanten May-Helen Molvær Grimstad om å utgreie heimfall av fiskeriresursar, fordi fisken i havet er nasjonens felles ressurs. Kunne då representanten May-Helen Molvær Grimstad tenkje seg å rå si stortingsgruppe til å stemme for forslaget frå Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet om å få ei evaluering på bordet av korleis fartøyskvoteregimet har fungert i forhold til omsetning og flytting av rettar mellom distrikt? Det skulle vere ein enkel måte å starte ein slik type diskusjon på.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:26:28]: Først til det med heimfall – det er alltid litt dårleg tid i desse replikkrundane. Utgreiinga av heimfall var ikkje knytt opp berre til at fisken er ein nasjonal ressurs. Det er han jo i dag, uavhengig av heimfall – vi har jo ikkje heimfall i dag. Men det var ulike implikasjonar som gjorde at det kunne vere interessant å få dette utgreidd.

Når det gjeld det forslaget i innstillinga, ser ikkje eg nokon grunn til å stemme for det, fordi det er ein del av det som er sett i gang, som blir evaluert i departementet. Eg ser ikkje nokon grunn til å instruere departementet om

å komme med ei sak om dette no, men vi følgjer fortløpande ein del av dei situasjonane ein ser. Det er klart at her er det sider som eg trur alle parti synest kan vere utfordrande i forhold til den prisspiralen som har blitt på kjøp og sal av båtar der kvotane følgjer med. Men samtidig er det nødvendig med strukturendringar, og det er viktig å lytte til kva næringa sjølv ønskjer på dette området.

Steinar Bastesen (Kp) [11:27:53]: Jeg har en replikk til Molvær Grimstad. Når folk ikke har noe å gjøre, flytter de. «Langsiktige avtaler», snakket hun om. Ja, men jeg har jo levert på langsiktig avtale – jeg er vel den eneste fiskeren i denne salen. Så det er ikke noe nytt. Lønnsomhet: Ja, men hvem skal det være lønnsomt for? Skal det være for et AS, eller skal det være for en sjarkfisker? Hvis sjarkfiskeren finner det lønnsomt å gå på havet, er det jo lønnsomt! Så spørsmålet blir: Hvem skal det være lønnsomt for?

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [11:29:02]: Kystpartiet har ut frå det eg har registrert, også sett at det er behov for struktureringar. Det er sikkert fordi ein også ser at det er stor kapasitet i flåten i forhold til mengda av fisk. Dersom Kystpartiet ser at det er behov for ei strukturering, er det sikkert fordi ein ser at det er behov for å auke lønnsmda i næringa. Dette er ein prosess der det frå Kristeleg Folkeparti si side faktisk har vore veldig viktig å lytte til aktørane i næringa. Vi har hatt ulike ting ute på omfattande høyring, der Fiskarlaget m.a. har komme med eit innspel, og næringa har hatt ein del viktige diskusjonar, krangla så fillene fauk, nær sagt, og har mått inngå kompromiss og komme fram til ei semje. Vi synest det har vore interessant å lytte til dei, og alle er tente med at vi har ei lønnsam næring slik at ein skaper eit levande liv langs kysten og levande og gode lokalsamfunn.

Presidenten: Replikordskiftet er avsluttet.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:30:29]: Marin sektor og energisektoren er vel de to områder der vi som nasjon har bedre forutsetninger for å være en internasjonal stormakt enn vi har på noen andre områder. De store havområdene våre har gjennom fornuftig forvaltning og dyktige næringsutøvere gitt oss store verdier å høste av, som har gjort fiskeri og havbruk til en av våre aller viktigste næringer.

Dette har ikke kommet av seg selv, og økt næringsutvikling innenfor denne sektoren, som er hovedperspektivet i stortingsmeldingen, vil kun komme gjennom målrettet og langsiktig satsing i et samspill mellom offentlige myndigheter, næringsutøvere og lokalsamfunn, og ikke minst gjennom samhandling og samarbeid med andre nasjoner om et handelsregime som har rettferdig handel og akseptabel markedsadgang som mål.

Hovedfokus i meldingen er «Fra et råvareperspektiv til et forbruker- og markedspektiv», og allerede innledningsvis i meldingen kan man finne flere fornuftige og framtidsrettede målformuleringer for våre marine næringer, men dessverre er det ikke nødvendig å lese mer enn

et snaut avsnitt til i meldingen før man oppdager at virkemidlene er de samme som denne regjering har foreskrevet i hele sin fireårsperiode.

Man skal ha spesiell oppmerksomhet rettet mot tiltak for økt konkurransekraft og lønnsomhet gjennom strukturtilpasninger i flåte, havbruk og foredling. Det er ett av de to hovedpunktene som skal være i fokus, ifølge meldingen, samtidig som man også sier at marin sektor skal ha rammebetingelser som er mest mulig lik rammebetingelsene for annet næringsliv.

En slik tilnærming til virkemiddelbruk som dette er ikke overraskende, men desto mer skuffende. Regjeringens politikk legger opp til større kapitalbinding og prioriterer dem som har tilgang på kapital, framfor dem som kanskje har større kunnskap og større evne til å være nyskapende. Den stimulerer til stadig større kvanta på hvert enkelt fartøy framfor å fokusere på kvalitet og ferskhet. Det vil bli plass til stadig færre i næringen, og en strukturtilpasning i industrien vil i tillegg føre til stadig større avstand mellom industrianleggene, med konsekvenser for både bosettingsmønster og reiselivsnæring, f.eks., og for den minste flåtens muligheter til avsetning for sine produkter.

Retten til å drive fiske på en felles ressurs vil bli konsentrert på stadig færre hender – ikke nødvendigvis hos dem som er de dyktigste fangstfolkene eller de flinkeste innovatørene, men hos dem som klarer å skaffe kapital til å kjøpe rettigheter.

Denne politikken har fått sin velsignelse av Fremskrittspartiet – ikke overraskende. Fremskrittspartiet har tross alt programfestet en fiskeripolitikk som går i denne retning. Mer overraskende er det at Kristelig Folkeparti og Venstre har gitt sin velsignelse til denne utviklingen. De to partiene har nylig vedtatt partiprogram på sine landsmøter som tar klar avstand fra den politikk deres egen regjering fører. Ja, sågar har, som jeg har sagt tidligere i dag, Høyres fiskeripolitiske talsmann, Ivar Kristiansen, i denne perioden hatt langt flere oppslag i media der han klart tar avstand fra egen fiskeriminister, enn der han gir den samme fiskeriministeren støtte. Man kan med andre ord si at på grunn av Kristelig Folkeparti og Venstre har Stortinget i denne perioden lagt til rette for en utvikling innenfor fiskerinæringen som ingen andre enn fiskeriminister Svein Ludvigsen og Fremskrittspartiet er enig i.

Det finnes ikke grunnlag for å hevde at de små enhetene ikke er lønnsomme og effektive, som vi kan ha hørt i debatten her i dag, enten vi snakker om kystflåten, oppdrettsnæringen eller industrien. Tvert imot, det finnes utallige eksempler på at de små driver svært godt økonomisk. De viser evne til å være innovative, og de leverer førsteklasse kvalitetsprodukter. Når både Ivar Kristiansen og Lodve Solholm har snakket om behovet for å fjerne den tunge distriktpolitiske ryggsekken fra fiskerinæringen, er det vanskelig å få tak på hva de mener med dette. Er det de små som skal vekk – de små fartøyene, de små fiskemottakene langs kysten, de små lokalsamfunn som faktisk er ryggraden i norsk fiskerinæring?

Det det etter Senterpartiets oppfatning er nødvendig å fokusere på i norsk fiskerinæring, er et samspill og en

kraftig offentlig satsing som skal fremme høy kvalitet, som ikke minst skal fremme økt utbytte og lavere bearbeidingskostnader på ferskt råstoff. Det er nødvendig å fokusere på alle ledd i verdikjeden, på fangst, på foredling, på marked, på utstysleverandører. På alle disse områdene har vi muligheter til å ha en kraftig vekst og en god utvikling som vil bringe fiskerinæringen framover. Men det må altså være en målrettet satsing med et betydelig innslag av statlig risikokapital til forskning og en økt satsing på ressurskontroll. Og som det også tidligere har vært sagt: Det er helt nødvendig å evaluere de ordningene som denne regjeringen har iverksatt i inneværende periode, bl.a. ordningen med omsettelige kvoter.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Lodve Solholm (FrP) [11:35:56]: Eg må seie at eg vart noko forundra då eg oppdaga at Senterpartiet ville vere med SV på ein merknad om at trålarflåten skulle utfasast i løpet av ti år. Då må eg spørje korleis Senterpartiet vil forsvare dette. I den største landbrukskommunen i Møre og Romsdal, Ørsta, vil ein slik politikk få konsekvensar for den største private næringsutviklaren, den største private arbeidsplassen. Trålarflåten i Ørsta kommune representerer faktisk 600–700 arbeidsplassar, og det er ein ganske stor arbeidsstyrke sett i forhold til ein kommune som har 10 000 innbyggjarar. Korleis kan Senterpartiet forsvare ein slik politikk?

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:37:09]: Senterpartiet har ikke sagt at trålerflåten skal utfases i løpet av ti år. Senterpartiet har sagt at fabrikktrålerflåten skal utfases i løpet av ti år. Det er noe helt annet.

Det er helt opplagt at det er lokalsamfunn som vil bli berørt av en slik utvikling, men det er et uomtvistelig faktum at denne flåten i liten grad, til tross for den høye sysselsettingen i Ørsta, skaper sysselsetting på land. Det ville være langt bedre om de fiskeressursene som er lagt til denne delen av trålerflåten, fikk komme f.eks. kystflåten til gode.

Jeg er helt overbevist om at med den kreativitet og innovasjonsevne – som det er så populært å si – som man utviser i Møre og Romsdal i alle andre sammenhenger, vil det være en smal sak for sunnmøringer å klare å skape annen aktivitet i løpet av ti år, som erstatning for det man taper av arbeidsplasser innenfor fabrikktrålerflåten.

Ivar Kristiansen (H) [11:38:23]: Det er forunderlig at representanten Enoksen i dagens debatt bruker tid på å snakke om en uenighet som ikke eksisterer mellom undertegnede og fiskeriministeren. Det å tegne et bilde som ikke eksisterer, skjønner jeg ikke at man velger å bruke tid på.

Har representanten Enoksen hørt Arbeiderpartiets fiskeripolitiske talsmann Bendiksen ta ordet markert i bruk i dagens debatt? Har representanten Enoksen hørt SVs fiskeripolitiske talskvinne, Åsa Elvik, snakke om markedet? Hørte representanten Enoksen seg selv, i sitt innlegg, snakke om meldingens hovedinnhold, nemlig utfordrin-

gene i markedet? Har representanten Enoksen noen gang hørt at partileder Haga har vært bekymret for fiskerinæringens situasjon når vi snakker om de pågående WTO-forhandlingene? Til gjengjeld er jeg ganske sikker på at han har hørt at tidligere fiskeriminister, senterpartimannen Peter Angelsen, er vel fornøyd med dagens norske fiskeripolitikk.

Odd Roger Enoksen (Sp) [11:39:45]: For å starte med å rette opp en åpenbar misforståelse: Arbeiderpartiets fiskeripolitiske talsmann heter Arnesen, ikke Bendiksen.

Det er mulig at representanten Kristiansen sier én ting på gater og streder og noe annet i møter med fiskeriministeren, men for den som er ivrig lytter på f.eks. NRK Nordland, har det ikke vært vanskelig å registrere relativt mange kommentarer fra Ivar Kristiansen som har gått i en annen retning enn det fiskeriministeren står for – for nå i alle fall ikke å ta for hardt i.

Jeg la merke til at Ivar Kristiansen ikke var til stede i salen under mitt hovedinnlegg, men kom inn tidsnok til å be om replikk, men hadde representanten Kristiansen vært til stede, ville han hørt at jeg faktisk startet mitt innlegg med å snakke om behovet for god markedsadgang.

Presidenten: Presidenten vil peke på at forsnakkelsen ikke var så alvorlig som den kunne ha vært. Representanten sa ikke Arne Bendiksen.

Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Steinar Bastesen (Kp) [11:41:10]: Først vil jeg takke saksordfører Bendiks Harald Arnesen for et godt utført arbeid – og denne gangen ble navnet rett! For det andre er det bare å slå fast at Kystpartiet deler hans visjoner og bekymringer når det gjelder den marine næringsutviklingen.

Jeg ikke bare deler komiteens visjon om at Norge skal ha en levende kyst preget av et dynamisk og bærekraftig næringsliv med innovasjon og verdiskaping, denne visjonen er selve plattformen for Kystpartiet.

Jeg er svært glad for at en samlet næringskomite legger til grunn at fiskeressursene er en samfunnsressurs som må forvaltes til beste for bosetting og næringsutvikling langs hele kysten. Jeg er glad for at komiteen mener at det er en styrke at fiskerinæringen har en struktur der aktørene varierer i størrelse, og at de på hver sin måte danner grunnlaget for et levedyktig og levende lokalsamfunn. Det er et faktum at dersom folk ikke har noe å gjøre, så flytter de.

Jeg er svært glad for at samtlige partier i næringskomiteen med unntak av Fremskrittspartiet, viser til at fiskeressursene er fellesskapets eiendom, og at fiskerettighetene derfor ikke kan privatiseres. Jeg er også svært glad for at innstillingen viser til merknader i Innst. O. nr. 55 for 1998-1999, der en enstemmig næringskomite slår fast at «fiskeressursene tilhører det norske folk, i fellesskap. Det er derfor i utgangspunktet ingen enkeltpersoner eller enkeltelskaper som kan gis eksklusive rettigheter til vederlagsfritt å høste av (og tjene på) disse ressursene, mens andre stenges ute fra å delta i fisket».

Jeg er svært glad for at et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, da uttalte at «det er viktig at tidsavgrensinga som gjeld einingskvotane vert vidareført».

Dette ble mye glede, men vi kan jo slå fast at jeg også kan være glad fra denne talerstol. Jeg kan ikke bare være sur!

Kystpartiet vil rette en takk til flertallet i næringskomiteen, som fastslår at det er kritikkverdig at departementet har foretatt en oppheving av tidsavgrensingen for enhetskvotene uten å forelegge saken for Stortinget. Det er en kritikk vi må si oss hjertens enig i. Det er en av fanesakene til Kystpartiet. Med bakgrunn i denne kritikken fra et flertall i næringskomiteen er det sterkt kritikkverdig at Regjeringen ikke vil legge fram en sak som gjennomgår erfaringene med fartøykvoteordninger i forhold til omsettelige kvoter og flytting av kvoterettighetene mellom distriktene.

Jeg har vært svært kritisk til statsråd Svein Ludvigsens praktisering av kvoteregimet, som i realiteten er en omsetning av kvoter ved at fartøy blir kjøpt opp med kvoterettigheter og tilbakesolgt til tidligere eier uten kvoterettigheter. Mot alle faglige råd, men med støtte fra Fremskrittspartiet, har Regjeringen tvunget gjennom en omsettelig kvoteordning som mange med god grunn betegner som et ran av kysten. Inngangsbilletten til fisket er blitt så høy at det er stor fare for at den gamle bindingen mellom aktivt fiske og retten til å eie fiskefartøy vil bli sprengt. Vi har fått en kapitalisering av kystflåten på grunn av dette. Med det på plass har Regjeringen opphevet tidsperspektivet på kvoteretten og overført fellesskapets eiendom, fisken i havet, til evig eie for privatpersoner og selskaper og gjort fisken i havet omsettelig på børsen. Som sagt, dette er en politikk Kystpartiet vil avvike. Det må lønne seg bedre å fiske kvotene enn å omsette dem.

Vi har i de siste dagene opplevd at Aker Seafoods med sine kvoterettigheter er på børsen. Fiskerettighetene er på børsen! Jeg er svært glad for og støtter fullt ut næringskomiteens flertall, bestående av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, som fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringa leggje fram for Stortinget ei sak der ein gjennomgår erfaringane med fartykvoteordninga i forhold til omsetjing av kvotar og flytting av kvoterettar mellom ulike distrikt.»

Så er spørsmålet hvem det skal være lønnsomhet for, skal det være for et AS, eller skal det være for privatpersoner?

Jeg er også svært glad for at et flertall mener «det bør settes i verk et program for fornyelse av kystfiskeflåten gjennom et samarbeid mellom Fiskeri- og kystdepartementet, Innovasjon Norge og fylkeskommunene». Jeg er svært glad for at næringskomiteen slår fast at deltakerloven og råfiskloven skal ligge fast.

Det er også med store glede at Kystpartiet kan registrere at et flertall i næringskomiteen «mener at dagens avgiftsbelastning på fiskeflåten nå er ganske omfattende, og frykter at en ytterligere belastning kan få uheldige konsekvenser for næringa og gi utilsiktede virkninger for sam-

funnet». Dette er en avgiftspolitik Kystpartiet har fokusert på, og som må forandres.

Næringskomiteen mener også det er viktig med rekrutteringskvoter for ungdom, noe vi i Kystpartiet går inn for.

Presidenten: Presidenten vil for ordens skyld bekrefte at det er fullt tillatt å være glad på talerstolen, forutsatt at det ikke blir en vane.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [11:46:58]: Vi lever i en spenning mellom på den ene siden de enorme mulighetene som ligger for utvikling av næringsaktivitet i kystsammfunnene, og på den andre siden erkjennelsen av at den sterkeste tilbakegangen i folketallet har vært i kystdistriktene, spesielt i Nord-Norge.

Arbeiderpartiet mener derfor at det er behov for en ny og helhetlig kystpolitikk. Arbeiderpartiet mener at man må legge til grunn en tredelt strategi. For det første må vi styrke grunnlaget for ny utvikling gjennom økt satsing på kompetanse, økt satsing på nyskaping og næringsutvikling og økt satsing på bedre kommunikasjonstilbud. For det andre må vi skape nye arbeidsplasser gjennom en massiv satsing på kystens næringsmessige fortrinn innen fiskeri, olje, sjøfart og reiseliv. For det tredje må vi sette inn en ekstra innsats i de mest utsatte områdene.

Gjennom en massiv satsing på fiskeri, petroleum, sjøfart og reiseliv vil Arbeiderpartiet gjøre kysten til en drivkraft for nasjonal verdiskaping. Det vil bidra til interessante arbeidsplasser og mer stabil bosetting i kystområdene, og det vil bidra til å finansiere velferdssamfunnet.

Men mulighetene i kystnæringen utløses ikke av markedet alene. Utviklingen må skapes i et samspill mellom næringslivet og staten, og ringvirkningene må komme hele kysten til gode, ikke minst i områdene hvor ressursene finnes. Det løses heller ikke av markedet alene; staten må ha vilje til å styre utviklingen.

Arbeiderpartiet mener at vi må legge en nasjonal strategi for utvikling av norsk fiskerinæring som bygger på vårt fortrinn med tilgang til ferskt råstoff av høy kvalitet. Det må legges til rette for en aktiv utvikling av havbruksnæringen. Vi må ha ambisjon om at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon. Derfor må marin forskning være høyt prioritert, sammen med forsterket innsats innen produktutvikling og økt markedsinnsats for norske fiskeprodukt.

Arbeiderpartiet mener vi må ta et nasjonalt løft for utvikling av næringen. Vi vil ha en fornyelse av kystfiskeflåten. Som ledd i en strategi bygd på ferskt råstoff mener vi at leveranse av ferskt råstoff må ha prioritet framfor leveranse av råstoff som er frosset på havet. Vi må ha en nasjonal satsing på oppføring av fisk og på oppdrett av nye arter ved at bevilgningene til forskning økes vesentlig. Vi må også utløse mulighetene for oppdrett ved å etablere en statlig garantiordning for driftskreditt til nyskappingsprosjekt innen oppdrett av nye arter.

Gjennom et slikt samspill vil vi få en jevnere tilgang av råstoff til industrien, en jevnere utnyttelse av investeringene i industrien, en jevnere sysselsetting og en jevnere tilgang av produkter til markedet. Samtidig må vi styrke vår

tillit i markedet gjennom krav om kvalitetssertifisering, øke forskningen på markeds- og produktutvikling, og vi må gi næringen sterkere muskler gjennom å etablere et statlig investeringsfond for marin sektor som kan gå inn med eierinteresser i oppdrett og foredling av marine produkter, herunder marin bioteknologi.

Dette er noe annet enn høyreregjeringens ønsker om at markedet skal styre utviklingen. Den tydeligste motsetningen ser vi like fullt i forhold til Fremskrittspartiet. Jeg hører nå at Fremskrittspartiet vil gjøre seg mer spiselig i kystområdene ved å unnlate å formulere hva de egentlig står for. Men i Fremskrittspartiets program for denne stortingsperioden – som fortsatt finnes i trykt og ikke bare i tenkt versjon – ser vi hva Fremskrittspartiet foreslår:

- at deltakerloven skal fjernes og i beste fall svekkes – slik Solholm sa i dag
- at industrien skal eie fartøyene selv
- et fritt fiske for fartøy under 35 fot
- ingen begrensning for fartøystørrelse
- at staten skal auksjonere bort kvotene
- at råfiskloven skal oppheves

Det er en politikk for en næring som er fullstendig markedsstyrt. Den sterkeste rett skal rå. Men det er også en næring uten et statlig og et offentlig engasjement. Dette er en ny og annen kystpolitikk. Det er en fundamentalt annen kystpolitikk enn det Arbeiderpartiet står for, men det er også en politikk for en fundamentalt annen kyst enn det Arbeiderpartiet står for.

K a r i L i s e H o l m b e r g hadde her overtatt presidentplassen.

Søren Fredrik Voie (H) [11:52:27]: Nå var ikke jeg i stand til å se de store motsetninger mellom innovasjon, forskning, kompetanse og nyskaping som forrige taler drog fram her, som liksom skulle skape et skille mellom Regjeringens – og Høyres – politikk og Arbeiderpartiets politikk. Heller tvert imot: Det som denne stortingsmeldingen er full av, og som gjennomsyrrer den, er i tillegg til markedsadgang nettopp innovasjon, forskning og kompetanse som grunnlag for å drive norsk fiskerinæring framover, og for å drive utvikling av næringen slik at det er mulig å tjene penger også i framtiden. Det er en grunnleggende faktor for all næringsutvikling i Norge i dag, og kanskje framfor alt viktig for fiskerinæringen.

Det er pr. i dag ikke noe problem å ta opp den siste fisken fra havet. Vi har en teknologi som gjør at vi kan fiske stadig mer, med færre fiskere tilgjengelig og med færre båter. Den utviklingen har gått sin gang siden siste verdenskrig, og kan absolutt ikke tilskrives de siste fire årene.

Men når det er sagt, har vi også en tradisjon for at fiskerinæringen har vært innovativ, har tatt innover seg ny utvikling som kommer, både nasjonalt og internasjonalt, har fisket på nye ressurser, har utviklet ny teknologi og tatt i bruk ny teknologi når den har vært tilgjengelig, har fisket på nye områder og gått inn i nye markeder med nye produkter.

Det som er spesielt, og som jeg synes stortingsmeldingen på en god måte fokuserer på, er at vi nå på mange måter står overfor et paradigmeskifte i norsk næringsutvikling og norsk industri i det hele tatt, hvor vi er nødt til – for å si det enkelt – å putte mer intelligens i ethvert produkt, for å greie å konkurrere med de produktene vi skal selge i et nasjonalt, internasjonalt og globalt marked. Da er det jo et stort paradoks at en del av dem som sier at de har en alternativ fiskeripolitikk, er de som sterkest går imot og til dels vil hindre den lille markedsadgangen vi allerede har når det gjelder til de største markedene for norsk fiskerinæring.

Jeg har lyst til å bruke havbruksnæringen som eksempel på det som har skjedd av innovasjon og kompetanse-drevet næring. Tidlig på 1970-tallet sa forskerne og næringsutøverne at det ikke var mulig å drive oppdrett nord for Trøndelag. Med god forskning, med god kunnskapsutvikling har vi kommet til at vi kan drive havbruk på hele vår langstrakte kyst, fra Lindesnes i sør til Kirkenes i nord. Et annet eksempel på hva som har skjedd innenfor havbruksnæringen med basis i forskning og kompetanseutvikling, er fiskehelse. For en del år tilbake ble det brukt tonnevis av antibiotika for å dyrke fram den fisken vi skulle selge i det internasjonale marked. Med god forskning, med god kunnskapsutvikling har vi dag en næring som nærmest totalt er fri for bruk av legemidler. Den har kommet fram med fiskearter og fiskepopulasjoner som gjør at man ikke trenger å være redd for en rekke sykdommer, både smittsomme og andre, som tidligere var innenfor denne næringen. I tillegg forskes det kontinuerlig på nye arter og nye muligheter, og ikke minst på ny teknologi, som i seg selv blir en eksportartikkel for Norge, hvor vi ikke bare kan eksportere fisken og teknologien, men hvor også kunnskapsekspert blir en interessant salgsvare.

I meldingen fokuseres det også på organisering av næringsrettet FoU-virksomhet, med hovedkontor i Tromsø. Jeg synes det er udelt positivt at det nå tas grep for å få enda mer ut av alle de millioner kroner vi setter inn i forskning på dette området. Jeg har bare lyst til for egen del å si at vi fortsatt må være åpne for at de gode ideer, de gode initiativ, de personlige initiativ, er veldig viktige, uavhengig av organisering for å drive forskningen på dette området framover, og at vi må se fiskeri- og havbruksforskningen i sammenheng med all øvrig forskning som vi driver, og ikke minst de politiske føringer vi legger både gjennom forskningsmeldingen, gjennom regionalmeldingen og gjennom meldingen om kultur og næring, på dette området.

Avslutningsvis vil jeg si at den utviklingen som fiskerinæringen nå er inne i, hvor det igjen er muligheter for å tjene penger i næringen, hvor det vises at vi til gagns gjør det, og hvor vi også tar i bruk ny kompetanse og ny kunnskap, er med på å bidra til at næringen blir mer attraktiv for morgendagens ungdom, og ikke minst for morgendagens kvinner, som vi er helt avhengig av om vi skal ha både bosetting og sysselsetting i kystsamfunnene framover.

Statsråd Svein Ludvigsen [11:57:51]: Jeg er svært glad for at den pessimismen næringen slet med da Re-

gjeringen tok over, nå er vendt til optimisme. Nøkkelen har vært lønnsomhet og verdiskaping. Jeg konstaterer med tilfredshet at komiteen i det store og hele er enig i den virkelighetsoppfatningen som Regjeringen har presentert i stortingsmeldingen, slik saksordføreren redegjorde for.

Representanten Elvik sa at dette er en generaldebatt etter fire år med Høyre i Fiskeri- og kystdepartementet. Jeg er glad for det svaret hun selv nettopp gav, at «det skjer ufatteleg mykje positivt» i norsk fiskerinæring. Jeg er også glad for å kunne konstatere at stortingsflertallet i det store og hele har gitt sin tilslutning til de forslag, de veivalg og de tiltak som vi har varslet.

Meldingen fokuserer på markedet, som er av vital betydning for verdiskapingen langsmed kysten, og dermed bosettingen langsmed kysten, slik representanten Kristiansen understreket i sin replikkordveksling med saksordføreren, og som flere talere har vært svært opptatt av i dag.

Vi legger stor vekt på globaliseringen og behovet for omstilling i næringen som rammebetingelser for bosettingen langsmed kysten, og det understreker behovet for utvikling av rammevilkår som gjør næringen internasjonalt konkurransedyktig og lønnsom.

Jeg er glad for at komiteen deler Regjeringens oppfatning om behovet for et skifte av fokus i fiskeripolitikken, fra et råvare- og fangstperspektiv til et forbruker- og markedsperspektiv. Nyorienteringen gir grunn til å snakke om et fiskeripolitisk paradigmeskifte – et slikt skifte er da et brudd med et akseptert mønster eller grunnsyn.

I fiskeripolitikken har det framherskende grunnsynet fokusert på primærleddet, på produksjonen, altså på fisken, og etter hvert også på oppdrett. Regjeringen legger nå til grunn et helhetlig verdikjedeperspektiv, og den speilvender fiskeripolitikken ved å ta utgangspunkt i forbrukeren og kundene, i markedet.

Hensynet til primærleddet, til fiskerne og oppdretterne, og derigjennom bosettingsmønsteret, ofres på ingen måte. Det ligger solid forankret i Regjeringens nye perspektiv, slik også representanten Solholm så sterkt understreket.

Høringen som næringskomiteen arrangerte, bekrefter med all tydelighet at ikke bare Stortinget, men også forskningsmiljø og andre miljø gir sin støtte til virkelighetsbeskrivelsen i meldingen. I forlengelsen av dette må jeg legge til at mye av den kritikken som jeg registrerte rett etter at meldingen ble lagt fram, har forstummet. Komiteens innstilling viser også at de fleste nå er enig i hovedtrekkene i den framtidige fiskeripolitikken.

Det er videre gledelig å konstatere at komiteen er enig i Regjeringens marine visjon og i behovet for målrettet offentlig satsing, særlig gjennom fokus på forskning. Visjonen peker på behovet for utvikling av en bærekraftig marin næring, bestående av lønnsomme og omstillingsdyktige foretak, hvilket også innebærer kapasitetstilpasninger. Det må til en større grad av innovasjon og nyskapingsevne for at næringen skal bære det disktrikspolitiske delansvaret som den har. Det er også slik at visjonen peker på behovet for utvikling av en marin næring som sammen med annen næringsvirksomhet bidrar til å utvikle robuste og

levedyktige kystsamfunn, en næring som er i stand til å konkurrere i det internasjonale markedet.

At det er bred enighet om virkelighetsoppfatningen og visjonen, forteller meg at det er enighet også om næringsens betydning for bosetting, nasjonaløkonomisk, osv., og det verdiskapingspotensial som den representerer. Etter noen vanskelige år ser vi at april i år er rekordmåned når det gjelder eksport, og det synes jeg vi skal glede oss over. Det er også et resultat av den økonomiske politikken som Regjeringen har ført. For oss alle, ikke minst for næringen, er det viktig at dette ikke blir en sovepute, men en spore til fornyet innsats for å øke verdiskapingen og for å styrke inntjeningen. Dette krever at vi må få mer lønnsomhet ut av hver kilo fisk. Derfor fokuserer vi på forskning og utvikling, og vi må identifisere og utvikle nye råstoffkilder.

Vi må utvikle nye markeder og få innpass i nye markedssegmenter. Derfor satser Regjeringen så sterkt på WTO, på frihandelsavtaler, og på å løse de dagsaktuelle problemene som vi har i EU, osv.

Vi må framelske en næringsstruktur som er fleksibel og tilpasset strukturen i våre viktigste markeder. Derfor er Regjeringen opptatt av at vi trenger strukturtilpasninger og kapasitetstilpasninger som gjør at næringen kan ha en lønnsomhet, og at vi utnytter de ressursene som er.

Det marine innovasjonsprogrammet vi har varslet, oppfatter jeg får bred tilslutning. Det styrkes også gjennom forskningsmeldingen som er lagt fram. Og jeg minner om at regionalmeldingen også er et viktig element i Regjeringens samlede distriktspolitikk, hvor fiskeripolitikken er én del, men heller ikke mer – flere må være med og bære. Derfor mener jeg at den meldingen som er lagt fram, har riktig perspektiv og fokus.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [12:03:20]: Et av de mest omstridte spørsmål i norsk fiskeripolitikk på lang tid har vært statsrådens beslutning om å oppheve tidsbegrensningen for enhetskvoter. Det var oppsiktsvekkende at statsråden traff en slik beslutning uten å forelegge saken for Stortinget, sett på bakgrunn av at flertallet i Stortinget tidligere har uttalt at

«det er viktig at tidsavgrensinga som gjeld for einingskvotane vert vidareført».

Jeg merker meg at et flertall i næringskomiteen i dag uttaler at

«det er kritikkverdig at departementet har foretatt en oppheving av tidsbegrensningen for enhetskvotene uten å forelegge saken for Stortinget».

Jeg registrerer samtidig at regjeringspartiene ikke fremmer noe forslag om å bekrefte statsrådens beslutning. Det er grunn til å vise til at komiteens behandling har resultert i et flertall som har fremmet en slik merknad.

Er statsråden bekvem med å ha gjennomført en beslutning som han utsettes for kritikk for for ikke å ha vært forelagt Stortinget, ganske særlig i en situasjon hvor et av regjeringspartiene gjennom sin behandling på landsmøtet åpenbart har trukket i tvil hvorvidt dette er riktig vei å gå?

Statsråd Svein Ludvigsen [12:04:46]: Jeg minner om at flertallet i komiteen er et mindretall i Stortinget. Et flertall i Stortinget har gjort det klart at man gir støtte til den endringen vi gjorde for havfiskeflåten, en endring som er helt i tråd med det som kystflåten har fått tilbud om tidligere.

Så opplever jeg at Arbeiderpartiet kritiserer meg for at vi har lagt til rette for en strukturering av havfiskeflåten. De kritiserer meg for at jeg har endret ordningen med at hvert rederianlegg kan ha ni eller syv kvoter. Det forunderlige er at man er imot virkemidlene, men man er såre tilfreds med at vi har fått hjulene i gang i fiskeindustrien i Finnmark ved at Aker Seafoods kunne bruke de virkemidlene.

Så jeg blir litt oppgitt over at man er imot virkemidlene, men man er såre fornøyd med resultatet. Det burde man i hvert fall kunne innrømme fra Arbeiderpartiets side, at ja, det var nødvendig at denne regjeringen tvang fram – med støtte i Stortinget – endringer på disse to områdene for å få virksomhet i gang i Finnmark.

Lodve Solholm (FrP) [12:06:16]: Eg er glad for at ein i innstillinga gir Regjeringa – i forhandlingane med Russland – pålegg om å auke uttaket av kongekrabbe, og at fleirtalet ber statsråden om å endre regelverket slik at ein kan ta ut hokrabb, og at ein får, slik ein elles har i norsk fiskeri, eit utkastforbod.

Kongekrabben har etter kvart blitt eit problem, det har vi jo innsett med tida. For kanskje å auke uttaket av krabbar noko lurer eg på om statsråden har lufta eller drøfta, eller er villig til å luften og drøfte, om ein skal gå over frå ei kvoteordning til å ta ut kilo. Ein vil på den måten kanskje få eit litt anna uttak, og ein vil kanskje ta ut fleire krabbar fordi det då er interessant kor mange kilo ein kan selje, at ein ikkje berre tek den største, som ein gjer no, for der er det mest kilo. Det er jo kiloprisen som tel når ein skal levere.

Statsråd Svein Ludvigsen [12:07:51]: Kongekrabben er til bekymring for mange, men også til stor glede for mange. Jeg minner om at denne regjeringen åpnet for kommersiell fangst, og det har gjort at vi har en inntekt fra førstehåndsomsetningen for fiskerne i størrelsesorden 90 mill. kr – 100 mill. kr i året – en ikke uvesentlig styrking av inntektsgrunnlaget for fiskerne, bl.a. i Øst-Finnmark.

Denne regjeringen åpnet for kommersiell fangst, men vi er avhengig av et avtaleverk med Russland. Vi forvalter krabben, akkurat som vi gjør med torsken, i fellesskap, og det gjør at vi ikke kan ta oss til rette. Derfor er det ikke noen motstrid i det komiteen anmoder om, og det som har vært vår ambisjon, nemlig å få økt antallet krabber for uttak i hvert års forhandlinger. Det har denne regjeringen lyktes med, i og med at det har vært en dramatisk økning i antall krabber som er tatt ut.

Skal vi kunne ta opp hunnkrabber hele året, og skal vi åpne opp for, som enkelte vil, fritt fiske for enkelte båter, er det klart at det må gå på kvoter. Det vil bety en inntektsreduksjon for dem som har gjort dette til et levebrød, så det vil også kunne være til skade å gjøre det.

Når det gjelder uttak pr. stykk og pr. kilo, er det pr. stykk vi har forhandlet om, og det ser jeg for meg at vi også skal gjøre i framtiden.

Åsa Elvik (SV) [12:09:07]: Det er tre år sidan Stortinget bad Regjeringa om å komme tilbake med ei utgreiing om ei rekrutteringskvoteordning i fiskeria. Svaret kom altså tre år etter i denne stortingsmeldinga, der det står at sidan ein ønskjer å redusere talet på fiskarar og fiskefarty, er det ikkje rom for ei rekrutteringskvoteordning i fiskeria. Statsråden har også nytta høvet og retorisk sagt at i kva anna næring er det slik at ungdom berre kan komme inn og etablere seg med eiga bedrift – lat ungdommen starte som mannskap på annan mann sin båt.

No seier næringskomiteen samla at dei meiner det er viktig med ei rekrutteringskvoteordning, slik at unge yrkesutøvarar kan få prøve seg som fiskarar i eigen båt – den korte og enkle grunngevinga for at vi ønskjer rekruttering til fiskerinæringa. Det kjem sannsynlegvis til å bli samrøystes vedteke i dag at Stortinget ber Regjeringa komme tilbake til Stortinget med ein modell for ei rekrutteringskvoteordning for ungdom. Har statsråden tenkt å gjere det, sjølv om han har ytra at det har han eigentleg ikkje lyst til?

Statsråd Svein Ludvigsen [12:10:38]: Det er ikke til å komme forbi, og det har mange av oss vært enige om, at næringen står overfor en stor utfordring når det gjelder rekruttering. En undersøkelse som Teknologirådet gjorde for få dager siden, er nedslående lesning, at denne næringen ikke er attraktiv for ungdommen. Denne uka har jeg hatt kontakt med Olaf Grande, en ungdom på 15 år – en kar fra Lødingen – som har vært bevisst på at han skal bli fisker. Så det er folk som vil. Da må vi legge til rette for det. Men det vil vel ikke være slik at ungdom generelt skal få prøve seg på å bli fiskere, ved at de skal få tildelt en kvote og investere i en båt, for så å kunne trekke seg ut. Det er utfordringer her.

Vi hadde et Dokument nr. 8-forslag til behandling i Stortinget som gikk ut på å legge til rette for at man skulle gi en kvote til ungdom til de var 24 år, og så skulle man trekke den tilbake. Det er et system som ikke vil fungere, for man får ikke båter finansiert. Men jeg skal utfordre næringen til å finne fram til hvordan vi skal ordne et system med rekrutteringskvoter. Jeg legger merke til at Stortinget heller ikke har noe forslag til hvordan dette skal innrettes, for vi innrømmer at dette er vanskelig. Men vi skal forsøke å finne fram til nye ordninger, slik at vi kan få til rekruttering, også til fiskebåter.

Odd Roger Enoksen (Sp) [12:12:04]: La meg først benytte anledningen til å ta opp Senterpartiets forslag, som er inntatt i innstillingen.

Aker Seafoods er nå et børsnotert selskap, og har vel kontroll med noe slikt som en tredjedel av den samlede trålerflåten andel av den norske torskkevoten. Mitt første, enkle spørsmål til fiskeriministeren er: Hvor stor utenlandsk eierandel mener fiskeriministeren er akseptabelt i et slikt børsnotert selskap som dette – hvor stor an-

del av den norske torskkevoten skal kunne komme på utenlandske hender? Det andre spørsmålet er: Hvor stor andel av den totale torskkevoten mener fiskeriministeren det er fornuftig å la ett selskap ha kontroll over, og da tenker jeg på i forhold til eventuelle framtidige oppkjøp av andre trålerselskap?

Presidenten: Representanten Odd Roger Enoksen har tatt opp det forslag han refererte til.

Statsråd Svein Ludvigsen [12:13:20]: Det er mange måter å regne kvoteandeler på. Det er også korrekt at Aker Seafoods gjennom de oppkjøp de nå har gjort, ikke disponerer mer enn ca. 9 pst. av torskkevoten, så det blir på en måte et litt mindre dramatisk tall enn ved å regne bare en del av kvotegrunnlaget som grunnlag for det. Når vi har godkjent at Aker Seafoods får overta trålerne – det er trålerne som på en måte er det vi styrer over – er det fordi dette tidligere var en industrieid del av flåten, så det har ikke foregått noen overføring av en fiskereid del av flåten til industri. Derimot har vi nettopp sagt nei til overføring av en fiskereid flåte til industri.

Så har vi visse begrensninger knyttet til sju kvoteandeler pr. anlegg eller ni pr. konsern, så det er allerede begrensninger, begrensninger som var nødvendige, viste det seg da Aker Seafoods overtok Westfish og Nordic Sea. Jeg oppfatter at det langs kysten er stor tilfredshet med at et seriøst selskap, som har vist at de tenker langsiktig og får det til i Finnmark og Lofoten, nå får et større innslag i norsk fiskerinæring, til beste for distriktene og til beste for verdiskapingen i næringen.

Steinar Bastesen (Kp) [12:14:52]: Jeg er klar over at Stortinget har gitt fullmakt til departementet til å utøve myndighet, men fiskerisaker kjøres som hastesaker i departementet. Til eksempel ble fiskeriavtalen oppsagt, som et Dokument nr. 8-forslag. Statsråden har det åpenbart travelt. Det vitner ikke om at han har til hensikt å sitte i neste stortingsperiode, når man har det så veldig travelt. Så spørsmålet er: Hvorfor kjøres fiskerisaker som hastesaker?

Statsråd Svein Ludvigsen [12:15:39]: For det første fremmer ikke Regjeringen Dokument nr. 8-forslag, ei heller gjorde vi det i tilknytning til fiskeriavtalens oppsigelse. Vi har videreført virkemidlene i fiskeriavtalen, og jeg synes at næringen skal være stolt av at den har gjort seg subsidiefri. En næring som for 15 år siden fikk i størrelsesorden 2 milliarder kr årlig i overføringer, er i dag subsidiefri. Det synes jeg vi skal glede oss over.

Derneft er det slik at slik situasjonen i næringen har vært, har det hastet med å få nye rammevilkår for næringen slik at lønnsomheten blir bedre, og at ungdommen søker tilbake til næringen, enten det er til fiskebåten, til industrien eller til andre oppgaver og til andre deler av næringsvirksomheten. Så det å ha det travelt er viktig. Ved at man tar seg god tid, kan man altså risikere at kua dør mens gresset gror.

Jeg har stått for å finne fram til løsninger, løsninger som får økt oppslutning, og som vi nå ser gir lønnsomhet,

gir sysselsetting, gir nyskaping. Det synes jeg vi skal glede oss over. Det er jo derfor også komiteen i det store og hele har gitt sin tilslutning til det forslaget som er fremmet i meldingen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Finn Kristian Marthinsen (KrF) [12:17:21]: Den blå åker er for noen av oss ikke så langt oppover i Barentshavet og i Nord-Norge, men den begrenser seg i stor grad til østlandskysten og sørlandskysten. Også der er det næringer. En liten næring, men dog en tradisjonsrik næring, har vært nettopp hummerfiske. I mange år har det vært stor bekymring knyttet til en stadig minkende ressurstilgang. Dette har det vært forsket på, og jeg kjenner noen av forskningsresultatene. Jeg har også i praksis sett hvordan det har blitt mindre hummer tilgjengelig. Etter fiskernes oppfatning har det de par siste årene tydelig vært en tendens til bedring, men man har vært usikker på årsakene til det.

En opplagt problemstilling har hele tiden vært at det fiskes ulovlig hummer i fredningstiden. Da har man pekt på to forhold: Det ene er at froskemenn plukker, og det andre er at man setter teiner eller garn på dybder som gjør at man får hummer. Det har vært fredningsbestemmelser som sier at ikke-registrerte fiskere ikke kan sette hummer-teiner grunnere enn 25 meter i fredningstiden, fra 1. januar og til utløpet av september. Jeg har ikke sett eventuelle nye regler på dette området, men det går rykter i fiskermiljøet om at det er innført nye regler som sier at fra 1. mai d.å. har man opphevet dybdebestemmelsene for andre enn fiskere. Fiskere har jo før kunnet fiske krabbe på den dybde man måtte ønske, mens fritidsfiskere har måttet gå på 25 meter. Nå har man opphevet denne 25-metersgrensen, og i tillegg har man fjernet lokalt oppsyn. Dette frykter man vil føre til en forsterket konsekvens i forhold til at bestanden reduseres.

Jeg hadde lyst til, om det var mulig for statsråden, at han kom med en aldri så liten tilbakemelding i forhold til denne problemstillingen, fordi det er en del uro på østlands- og sørlandskysten knyttet til bestemmelsene om hummerfiske. Jeg vet at man også har satt opp minstemålet til 25 cm, og det tror jeg ikke det er noen som har noe imot, hvis bare alle ville overholde bestemmelsene. Men det er det man frykter at man ikke gjør, på grunn av manglende oppsyn.

Steinar Bastesen (Kp) [12:20:45]: Mener vi noe med rekrutteringen av dyktige ungdommer som er interessert i fiskeri, må vi ha et system i fiskerinæringen som tiltrekker seg dem, og ikke et system som gjør dem som allerede er i næringen, til millionærer på rettigheter de har fått fra staten.

Jeg er svært glad for at flere i næringskomiteen slår fast at Regjeringen må tillate en vesentlig økning av det årlige uttaket av vågehval. Det er med glede jeg konstaterer at det er i samsvar med forskernes tilråding. Næringskomiteen

har imøtekommet ønsket om mer penger til samarbeid mellom bedrifter og forskning og om utnyttelse og salg av produkter av sjøpattedyr, men jeg er skuffet over at Regjeringen og flertallet i komiteen fortsatt vil opprettholde planen om laksefjorder.

Kystpartiet mener at forslagene i den nye akvakulturloven ikke fanger opp de store utfordringene for oppdrettsnæringen. Fiskeri og havbruk er en av våre aller viktigste næringsgrener, likevel kjører statsråden alle fiskerisaker som hastesaker, uten å gjennomføre de evalueringer underveis som Stortinget ber om.

Nå kommer odelstingsproposisjonen om endringer i havbruksregimet, også det som en sak på tampen av denne sesjonen. Også innenfor dette området har Regjeringen kjørt fram med forskrifter uten full dekning i lov, og så kommer de halsende etterpå for å skaffe legalitet for forskriftene i etterkant. Jeg minner om at det kommer et nytt storting etter valget. De evalueringer som Regjeringen ikke har vært villig til å legge fram for dette storting, kan gjennomføres som en offentlig gransking på forlangende av neste storting. Det kommer Kystpartiet til å gå inn for.

Forslaget om ny akvakulturlov bærer preg av å skulle redde de store selskapene ut av en hengemyr. Adgang til overføring og pantsettelse av tillatelser for å øke kapitaltilgangen til næringen og bedre omstillingsevnen for bedriftene kan tolkes som et ønske om friere omsetning, noe som vil øke verdien av anleggene og, ikke minst, av lokalitetene.

Utfasing av særlige eierskapsreguleringer for å øke næringens forretningsmessige fleksibilitet og bedre omstillingsevnen for bedriftene kan bety at selve ordningen med konsesjoner er ønsket uthulet eller opphevet. Dette er en utvikling Kystpartiet er imot.

Vi er også imot at de store bankinteressene i Norge skal få styre utviklingen av norsk oppdrettsnæring så direkte som de gjør. Bankene var selv ansvarlige for sine dårlige investeringer i norsk oppdrett, og det må de ta konsekvensen av. Kystpartiet kan ikke akseptere at man legger til rette for mer salg av store norske oppdrettselskaper til utenlandske investorer eller fonds. Oppdrettsnæringen representerer store naturressurser. Kystpartiet sier nei til at det skal bli lettere for utenlandske investorer å overta større deler av de norske fjorder, slik vi frykter at den nye akvakulturloven legger opp til. Kystpartiet vil at Petroleumsfondet skal brukes til å kjøpe aksjer i de børsnoterte selskapene som driver oppdrett i Norge, og at selskapene på sikt omstruktureres, slik at konsesjonene igjen blir til salgs for norske statsborgere, som kan danne mindre, mer lønnsomme og mer innovative oppdrettselskaper.

Kystpartiet mener at sentraliseringen av banktjenestene og bankvesenet har ført til at Nord-Norge i perioder i realiteten har vært uten handlekraftige banker. Vi ønsker at Norges Bank og Innovasjon Norge igjen skal bli en aktiv del av norsk fiskerinæring.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [12:24:12]: La meg først presisere at jeg ikke er enig i statsrådets vurdering om at de endringer som er foretatt, er nødvendige for-

utsetninger for å få til aktivitet i Finnmark. Det var imidlertid ikke det jeg skulle kommentere.

Statsråden mener åpenbart at komiteens flertallsmerknad som uttrykker kritikk av statsrådets handlemåte, ikke er alvorlig, siden flertallet i komiteen ikke reflekterer flertallet i stortingsalen. Jeg registrerer også at statsråden hevder at flertallet i Stortinget har gitt tilslutning til hans endringer.

Da er det naturlig å spørre: Når og i hvilken sak har et flertall i Stortinget gitt tilslutning til statsrådets handlemåte i form av vedtak? Hvis det ikke finnes slike vedtak, blir det neste spørsmålet: Hvor i denne innstillingen finner statsråden at partier som representerer et flertall i Stortinget, har formulert en slik tilslutning til hans handlemåte? Jeg finner det ikke. Hvis det heller ikke finnes slike merknader i denne innstillingen, blir det neste spørsmålet: Finnes det i andre innstillinger noen formulering, noen merknad, hvor partier som representerer et flertall i Stortinget, formulerer tilsvarende støtte? Eller er det ikke nettopp slik at slik støtte aldri er formulert – verken i vedtaks eller i merknads form?

Hvis partier som representerer et flertall i Stortinget, mener at dette ikke er kritikkverdige, hvorfor har de da ikke fremmet noe forslag – i forbindelse med denne saken eller en annen sak – hvor de slutter seg til Regjeringens handlemåte? De har ikke engang en merknad i innstillingen hvor de slutter seg til Regjeringens handlemåte, og hvor de imøtegår den kritikk som et flertall i komiteen uttrykker.

Statsråden har selv bakgrunn som stortingsrepresentant, som komiteleder og som medlem av Stortingets presidentskap. Jeg går ut fra at han umiddelbart forstår at det er ganske oppsiktsvekkende, særlig sett på bakgrunn av at hans handling står i motstrid til tidligere merknader og til forutsetninger uttalt av partier som representerer et flertall i Stortinget. Jeg finner derfor god dekning for komiteflertallets uttrykk for kritikk av statsrådets handlemåte.

Jeg forstår det slik at dette temaet også kan komme opp til behandling i Stortingets kontrollkomite, i forbindelse med andre saker som er til behandling der. Statsråden kan jo vurdere å skaffe seg bedre ryggdekning der enn det han kanskje har fått under behandlingen av denne eller noen annen sak. Jeg mener at kritikken er svært relevant.

Statsråd Svein Ludvigsen [12:27:02]: Jeg er litt overrasket over at representanten Schjøtt-Pedersen synes det er oppsiktsvekkende at jeg slår fast at flertallet i komiteen er mindretall i Stortinget. Det er hva jeg har slått fast. Og jeg har slått fast at prinsippet ble avklart i forbindelse med struktureringen av kystflåten. I så henseende har jeg også registrert at Stortingets flertall ikke har hatt noe å innvende mot at vi foretok en tilpasning for havfiskeflåten – som omhandler en liten del av flåten – mens den øvrige delen av flåten har ordningen.

Til Bastesen, som var inne på rekruttering: Jeg minner om at vi har en ungdomskvote. Vi har satset maksimalt på å få lønnsomhet, slik at lottene blir større, og at det blir gode og trygge arbeidsplasser. Det er det som først og

fremst kommer til å være avgjørende for at ungdom velger fiskeryrket.

Gjennom finnmarksmodellen har vi sikret den minste flåten et driftsgrunnlag, slik at jeg i dag med stor frimodighet kan si at jeg er sjarkens beste venn – i den betydning at de minste båtene nå har til dels større kvote enn de båtene som er litt lengre.

Og det er slik at det er kjøper og selger som avgjør prisen på et fartøy. Jeg har registrert at noen av dem som presser prisene opp, har kritisert meg for at prisene er høye. Det er endog slik at noen kritiserer meg for at de selger dyrt til sine egne sønner. Det blir på en måte feil å rette kritikken mot myndighetene – når det er et fritt marked som avgjør prisen.

Så til hummer. Vi foretok en ny regulering av hummerbestemmelsene, med en ny forskrift. Vi erkjente at fiskerne var svært misfornøyde med dette. De mente at det betydde en svekkelse av vernet av hummer. Derfor har vi tatt det grep at vi har gått tilbake til det gamle reguleringsregimet. Vi har latt en arbeidsgruppe som består av representanter fra Havforskningsinstituttet og fra Fiskeridirektoratet, gå igjennom hummerforvaltningen på nytt og se på hvordan vi kan få et maksimalt godt vern. Og vi styrker kontrollen gjennom Fiskeridirektoratets tilstedeværelse langs denne delen av kysten. Det er dette vi har gjort, og vi har tatt innover oss at man fra fiskersiden ønsker å ta bedre vare på hummeren enn det vi tydeligvis klarte gjennom den første reguleringen. Dette er svaret på spørsmålet fra representanten Finn Kristian Marthinsen.

Jeg har helt til slutt lyst til bare å si at noen har ment at opposisjonen gjennom sin innstilling har varslet et politisk skifte, og at det er dramatiske forslag de har kommet med. Jeg er ikke sikker på om jeg helt klarer å finne disse forslagene. Jeg skal selvfølgelig følge opp det flertallet i Stortinget har i sine merknader, og de vedtak som er.

For øvrig er det interessant å lese side 6 i Fiskaren for mandag 23. mai. Der slås det fast at opposisjonen demonstrerer «fullt språk» i fiskeripolitikken. Det er en interessant observasjon av dem som står utenfor salen.

Presidenten: Representanten Karl Eirik Schjøtt-Pedersen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [12:30:22]: Det som er oppsiktsvekkende, er mangelen på formulert tilslutning til statsrådets handlemåte. Statsråden sier at flertallet ikke har noe å innvende mot hans handlemåte. Hvor står det i denne innstillingen? Det står ikke ett ord om det i denne innstillingen, heller ikke i noen andre innstillinger som komiteen har lagt fram. I beste fall kan man derfor si at statsråden har fått en stilltende aksept. Men en stilltende aksept er en relativt svak tilslutning i en situasjon hvor et flertall i komiteen uttrykker en så skarp kritikk som den som formuleres i dagens innstilling.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [12:31:15]: Eg synest denne runden som Schjøtt-Pedersen prøver å dra opp i debatten, er underleg. Det er ikkje slik når vi la-

gar ei innstilling, at det blir skrive merknader på absolutt alle område for å vise at vi er enige med den regjeringa som vi er representantar for, i den politikken som blir ført.

Dersom det kan roe ned Schjøtt-Pedersen, har eg ingen problem med å seie at når det gjeld det som har vore gjennomført, har Kristeleg Folkeparti som eit av regjeringspartia vore med i prosessen undervegs. Vi sluttar oss fullt ut til det som har blitt gjennomført. Vi synest det er heilt unødvendig at dei som utgjer fleirtalet i komiteen, men ikkje i salen, reiser kritikk mot noko. Det er ikkje slik at ein skriv merknader i hytt og vêr for å vise at vi er ueinige i kritikken frå opposisjonen.

Dette er ei sak som har vore omdiskutert, som har vore drøfta, og som vi synest er viktig. Vi har merka oss at opposisjonen kritiserer tiltaka. Ein ser at det skjer ei positiv utvikling og ser behov for strukturering, men ein vil ikkje vere med og ta ansvar for kva verkemiddel og løysingar ein må ha for å få til ei fornuftig utvikling innanfor nærinnga.

Så om det kan roe ned Schjøtt-Pedersen: Det er frå regjeringspartia si side full oppslutning om det som Regjeringa har sett i verk på dette området.

Lodve Solholm (FrP) [12:33:02]: Eg må også seie meg einig med dei som seier at det skodespelet som representanten Schjøtt-Pedersen no framfører, vitnar om at vi no nærmar oss ein valkamp der nesten alt er tillate.

Lat det vere sagt med ein gong: Eg har full tillit til statsråden. Eg har bakka han opp offisielt, og eg har fått aksept i stortingsgruppa til Framstegspartiet for å seie at det ikkje er noko problem for oss at statsråden gjennom sine forskrifter gjorde det han gjorde når det gjaldt å oppheve tidsavgrensinga for einingskvoteordninga. Eg synest det var ei heilt naturleg oppfølging av det som Stortinget, inklusiv dei fleste partia, gjorde når det gjaldt kystflåten. Det var snakk om å gjere det same for ein liten del av flåten som det vi hadde gjort for resten av flåten.

Ein har no fått ein rett til å drive fiskeri. Der er ikkje noko som heiter evigvarande kvotar. Ein har fått tidsuavhengige kvotar, der ein har ein rett til å drive fiskeri på visse vilkår, som ein må ha gjennomført i driftsåret. Eg kan ikkje sjå at dette er noko problem. Men eg skjønner sjølv sagt representanten Schjøtt-Pedersen sitt behov for å rette opp litt av det som han hadde problem med på landsmøtet til Arbeidarpartiet, då han ikkje fekk gjennomslag for regionalisering. Det vil seie at han har jo fått det, for han har fått auka distriktskvoten til 10 pst., og – som han sa i ein debatt i Kristiansund – den skal aktiviserast dersom det raud-grøne alternativet får fleirtal. Då får vi jo regionalisering. Det bør kanskje representantane i Arbeidarpartiet som kjem frå Møre og Romsdal merke seg.

Ivar Kristiansen (H) [12:35:15]: Bare for ordens skyld, så ikkje den villfarelsen skal få lov til å bre seg i salen, kan jeg bekrefte det som representantene Molvær Grimstad og Lodve Solholm nå understreket. Om det ikke er uverdige, synes jeg det er helt unødvendig å avslutte dagens fiskeridebatt med å prøve å ta i bruk ord som «opp-

siktsvekkende» om den kritikken som opposisjonen fremfører i merknaden i dag rundt begrepet tidsbegrensning av enhetskvoter.

Det har jo aldri vært slik, og heller ikke i Schjøtt-Pedersens egen komite, at man driver en form for omvendt bevisførsel og i merknads form skriver side opp og side ned om alt man er enig i av det som står i meldingen, og som er gjeldende politikk. Slik har det aldri vært. Slik er det ikke, og slik kommer det aldri til å bli.

Man skulle kanskje slutte å reagere når disse adjektive- ne fra Schjøtt-Pedersen dukker opp gang på gang, og det går inflasjon i ord som «oppsiktsvekkende». Det hadde vært oppsiktsvekkende – selvfølgelig – hvis det hadde vært et snev av sannhet i det som Schjøtt-Pedersen tar opp. Men ikke ett ord av det han tar opp, er korrekt. Alt er innenfor de prerogativer som statsråden har. Det vet naturlig nok representanten Schjøtt-Pedersen godt. Men det krydrer selvfølgelig hjemmebanen i en slik debatt som dette. Det får vi ha en viss forståelse for.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 2433)

S a k n r . 2

Innstilling fra Stortingets presidentskap om endringer i Stortingets forretningsorden – komitéstrukturen, spørreinstitutet, arbeidsordningskomiteen, arbeidet i komiteene mv. (Innst. S. nr. 188 (2004-2005), jf. Dokument nr. 7 (2004-2005) og Dokument nr. 22 (2004-2005))

Stortingspresident Jørgen Kosmo [12:37:53]: Jeg skal fatte meg i korthet, ettersom mesteparten av det som omtales i dette dokumentet, har vært underlagt ganske omfattende behandling i de ulike gruppene i Stortinget. Det gjelder spesielt komitestrukturen i det framtidige storting og utviklingen av spørreinstitutet. På begge disse områdene har det vært utvalg i gang som har levert forslag til Presidentskapet, og utvalgsarbeidet er også offentliggjort i offentlige dokumenter. Det har vært en omfattende behandling. På disse to områdene vil jeg bare anbefale de forslagene som Presidentskapet her legger fram.

Når det imidlertid gjelder arbeidsordningskomiteen og arbeidet i komiteene, finner jeg grunn til å omtale det litt nærmere. Presidentskapet har ønsket å aktivisere arbeidsordningskomiteen slik at den skal være en drivende kraft sammen med Presidentskapet med hensyn til å legge til rette for at arbeidet i Stortinget skal gå så raskt og så godt som overhodet mulig og være så solid som overhodet mulig.

Arbeidsordningskomiteen har tidligere stort sett vært en komite som fordelte ulike kapitler på ulike komiteer i forbindelse med budsjettarbeidet, men vi ønsker at dette skal bli en komite, ledet av Stortingets president, som aktivt tar del i utviklingen av arbeidet i de ulike komiteene. Hvorfor har vi sett behov for dette? Jo, nettopp fordi vi i løpet av de siste ukene i denne stortingsperioden har sett at det har en tendens til å hope seg opp, en tendens til å samle seg opp arbeid mot slutten av året. Dermed får man

på en rekke viktige områder ikke debattert spørsmålene godt nok i Stortinget før det fattes beslutning.

Vi ønsker å fordele arbeidet så godt som mulig gjennom hele året. Det vanskeliggjøres selvsagt av at de fleste saker fra Regjeringen, både av naturlige årsaker og av andre årsaker, kommer for sent til Stortinget, og at arbeidspresset derigjennom blir hardt mot slutten av perioden. Derfor er det så viktig at komiteene prioriterer riktig og sørger for at når de først bestemmer når en innstilling skal avgis, forholder man seg til de frister man selv setter, og at arbeidsordningskomiteen og Stortingets administrasjon, sammen med Presidentskapet, skal være i stand til å foreta en langtidsplanlegging, slik at man kan få spredt arbeidet på en best mulig måte. Av dette dokumentet framgår det derfor at med de endringer som foreslås i forretningsordenen, skal man søke å få til en jevnere arbeidsfordeling utover året i de ulike sakene man har til behandling. Jeg har ingen tro på at man fullt ut vil lykkes med å spre dette jevnt utover hele året, men har forhåpninger til at vi skal få til en bedre organisering og en bedre kommunikasjon mellom de ulike komiteene og Presidentskapet gjennom arbeidsordningskomiteen i de løpende prosesser.

Jeg håper derfor at de endringer som vi nå foreslår i forretningsordenen, kan bidra til at vi i framtiden ytterligere får forbedret arbeidsrutinene i Stortinget, slik at de ulike sakene ikke bare gjennom komitebehandlingen får sin naturlige og gode behandling, men at det også blir rom for de debattene det er nødvendig å føre i stortingsalen.

Lodve Solholm (FrP) [12:42:11]: Eg vil framfor alt ta opp det forslaget som Framstegspartiet har i innstillinga. Det gjeld spørjetimen, som vi i Framstegspartiet meiner er eit godt verkemiddel til å utføre den ombudsmannsrolla som ein stortingsrepresentant har. Eg synest at fleirtalet her tek frå stortingsrepresentanten det gode høvet representanten har til å utføre ei rolle som faktisk er ein viktig del av stortingsrepresentantens kvardag, og ei viktig rolle sett i forhold til det representative demokratiet vi har i dette landet.

Eg skal ikkje bruke meir tid. Med dette har eg teke opp forslaget frå Framstegspartiet i innstillinga.

Presidenten: Representanten Lodve Solholm har tatt opp det forslaget han refererte til.

Inge Lønning (H) [12:43:27]: Spørsmålet om organiseringen av komitearbeidet i Stortinget er ikke et prinsipielt, men et rent praktisk, pragmatisk spørsmål. Det gjelder også spørsmålet om antallet komiteer og grensdragningen mellom de forskjellige komiteene.

De endringsforslagene som er lagt frem i innstillingen, er etter mitt skjønn rimelige og vil gjøre at man i det neste storting vil ha en bedre oppdatert fordeling mellom arbeidsoppgavene de forskjellige fagkomiteene er gitt.

Det er imidlertid et mer prinsipielt spørsmål som ble drøftet i det utvalget som la frem forslaget om ny komitestruktur, som jeg ønsker å trekke frem, fordi jeg mener det er et spørsmål Stortinget i fortsettelsen bør ha med i min-

net og eventuelt komme tilbake til ved en senere anledning.

De aller fleste parlamenter, også i våre nærmeste naboland, har en annen tradisjon enn vi har i det norske storting, ved at hver enkelt representant gjerne er medlem i mer enn én fagkomite, eventuelt er varamedlem til flere fagkomiteer enn den vedkommende er hovedrepresentant i. Fordelen ved en slik ordning sammenlignet med vår norske ordning, hvor hver enkelt av de 165 har sete i én og bare én komite, er at representantene tvinges til å følge med i flere saksområder enn det ene som hører hjemme under den fagkomite man er hovedmedlem av.

Det har bekymret meg litt å iaktta utviklingen i Stortingets debatter i plenum, hvor man svært ofte har følelsen av at det er komitemøter man overværer, bare med den forskjell at de foregår i plenumssalen istedenfor i komiteerommet. Det er ytterst sjelden at flere av Stortingets representanter enn de som hører hjemme i fagkomiteen, deltar i en debatt i plenum. Det kan tenkes å avtegne et bilde hvor politikerrollen blir mer og mer spesialisert, mer og mer avgrenset til akkurat den teig man har fått tildelt av sin partigruppe gjennom fordelingen av representantene i fagkomiteer.

Nå er det selvfølgelig en motpost i dette regnskapet, og jeg har for så vidt forståelse for de argumentene som kan anføres mot en slik ordning. Fordelen ved vår norske tradisjon er at komiteene blir tette arbeidsfellesskap, og at man i løpet av en fireårsperiode slik kan oppleve at fagkomiteene blir meget velfungerende arbeidsfellesskap.

Jeg vet ikke hva som er det riktige svaret på dette dilemmaet, men jeg ønsket å nevne det fordi jeg mener dette er en problemstilling Stortinget bør beskjefte seg grundigere med i fremtiden.

Det forslaget til komitestruktur som er lagt frem, er resultatet av ganske inngående drøftelser, hvor utvalget luftet mange ulike muligheter. Det man var enig om, var at et forslag om å endre Stortingets komitestruktur bør være slik at det kan samle bred oppslutning, for det er ikke den type spørsmål som egner seg til avgjørelse gjennom marginale voteringer. Derfor landet man på løsningen med 13 komiteer, og jeg vil tro at det kan vise seg i neste stortingsperiode at det kan være en tjenlig måte å ordne arbeidet på.

Noen korte kommentarer til det forslaget som representanten Solholm tok opp på vegne av Fremskrittspartiet, og til de revisjonene som er foreslått når det gjelder spørreinstitutet i Stortinget: Det er foreslått en liten justering når det gjelder den muntlige spørretimen, nemlig at såkalte hovedspørsmål får en to-minutters ramme istedenfor en ett-minutts ramme. Det er en beskjeden revisjon, men hvis man regner prosentvis, er det en dramatisk økning, hele 100 pst., av taletiden. Grunnen til det er at erfaringen viser at svært ofte vil representanter ha behov for noe mer enn ett minutt hvis man på en tilfredsstillende og overbevisende måte skal begrunne hvorfor man fremmer det spørsmålet man fremmer til vedkommende statsråd.

Jeg tror det er en god revisjon. Jeg tror også det er rimelig at man myker opp litt på den totale tidsrammen rundt den muntlige spørretimen, og overlater til presiden-

ten å vurdere det spørsmålet, alt etter hvor levende den enkelte spørretime utvikler seg.

Når det gjelder interpellasjonsinstituttet, registrerer jeg at det har vært en gledelig økning i løpet av denne perioden, fra en situasjon med relativt få interpellasjoner i retning av en situasjon med flere interpellasjoner. Jeg mener at interpellasjonsinstituttet er et velegnet institutt for stortingsrepresentantene. Når man ønsker å sette en aktuell sak på dagsorden og å gi alle partiene i denne sal en mulighet til å gi uttrykk for et standpunkt, er det en velegnet og fleksibel form. Forslaget forutsetter en utvidelse fra 3 til 5 minutters taletid for innlegg i interpellasjonsdebatter. Det tror jeg er riktig. Likeledes forutsetter det at den totale tidsrammen rundt en interpellasjonsdebatt kan utvides noe i forhold til i dag.

Fremskrittspartiets dissens når det gjelder frekvensen av den såkalte ordinære spørretimen, tror jeg for min del er unødvendig. Vi har sett en helt tydelig utvikling i denne perioden i retning av at bruken av den ordinære spørretimen har krympet jevnt og trutt. Ved den sist avviklede spørretimen, på onsdag i denne uken, var det kun fire anmeldte spørsmål. Det er så vidt jeg vet, det minste antallet i historien så lenge den ordinære spørretimen har eksistert. Det taler et svært tydelig språk. Det bekrefter riktigheten av den diagnosen flertallet i utvalget stilte, nemlig at innføringen av den muntlige spørretimen og adgangen til å stille skriftlige spørsmål med krav om svar innen en uke har gjort at det opprinnelige behovet for den ordinære spørretimen er falt bort, fordi det dekkes av de andre spørreordningene.

Personlig hadde jeg ønsket at vi hadde tatt skrittet fullt ut og nedlagt den ordinære spørretimen, slik som de fleste andre parlamenter som har hatt den samme ordning, allerede har gjort. Men jeg er godt tilfreds med at man velger å ta et skritt om gangen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 2434)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi går da til votering over sakene nr. 1 og 2 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Åsa Elvik på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 3, fra Odd Roger Enoksen på vegne av Senterpartiet

Det voteres først over forslag nr. 3, fra Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede ulike skatteincentiver som kan stimulere aktørene i næringslivet til å inngå avtaler om jevnere råstoffleveranser.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 1 og 2, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa leggje fram for Stortinget ei sak om ressursfordelinga mellom dei ulike flåtegruppene.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa etablere et kapitalfond som skal bidra til langsiktig omstilling av fiskeindustrien for å skape varige arbeidsplasser og fremme verdiskaping i næringslivet.»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 68 stemmer mot og 23 stemmer for forslaget.

(Voteringsutskrift kl. 12.58.33)

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) (fra salen): President! Jeg stemte feil. Jeg stemte for, men skulle ha stemt mot.

Presidenten: Da blir stemmetallene 22 stemmer for forslaget og 69 stemmer mot. Dermed er forslaget ikke bifalt.

Komiteen hadde innstillet:

I

Stortinget ber Regjeringa leggje fram for Stortinget ei sak der ein gjennomgår erfaringane med fartykvoteordninga i forhold til omsetjing av kvotar og flytting av kvotetterar mellom ulike distrikt.

Presidenten: Presidenten antar at Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 52 mot 41 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.59.21)

Videre var innstillet:

II

Stortinget mener det er nødvendig å styrke ressurskontrollen i fisket, og ber Regjeringa om å fremme nødvendige forslag for å oppnå dette.

III

Stortinget ber Regjeringa ta initiativ i de nordskussiske fiskeriforhandlingene slik at totalkvoten for kongekrabbe blir økt vesentlig.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

IV

Stortinget ber Regjeringen ta nødvendige initiativ til at det blir mulig å endre reguleringene på norsk side slik at fangst på hunnkrabbe blir tillatt og utkastpåbudet blir opphevet og erstattet med et forbud mot å kaste ut kongekrabbe.

Presidenten: Presidenten regner med at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 56 mot 37 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 12.59.58)

Videre var innstillet:

V

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en modell for rekrutteringskvoter for ungdom.

VI

St.meld. nr. 19 (2004-2005) – om marin næringsutvikling Den blå åker – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Lodve Solholm satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I Stortingets forretningsorden skal § 53 nr. 1 første punktum lyde:

Stortinget har i alminnelighet spørretime hver onsdag kl. 10.00, først muntlig spørretime, deretter ordinær spørretime.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 74 mot 18 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 13.00.40)

Presidentskapet hadde innstillet:

I

I Stortingets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 1 femte ledd skal lyde:

Ved de valg og valgoppgjør som Stortinget påbyr etter §§ 13-3 og 14-1 i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre, skal fullmaktene prøves så snart råd er.

§ 10 skal lyde:

Samtlige stortingsrepresentanter – unntatt de som eventuelt er fritatt etter § 4 annet ledd siste punktum – fordeles på disse fagkomiteene:

1. Arbeids- og sosialkomiteen
2. Energi- og miljøkomiteen
3. Familie- og kulturkomiteen
4. Finanskomiteen
5. Forsvarskomiteen
6. Helse- og omsorgskomiteen
7. Justiskomiteen
8. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
9. Kommunal- og forvaltningskomiteen
10. Kontroll- og konstitusjonskomiteen.
11. Næringskomiteen
12. Transport- og kommunikasjonskomiteen
13. Utenrikskomiteen

§ 12 skal lyde:

Alle budsjett- og lovforslag fordeles i alminnelighet på de faste komiteer etter bestemte regler. Det samme gjelder alle andre saker som blir sendt til komitéforberedelse, jf. § 15.

Hovedregelen for arbeidsfordelingen er:

1. *Arbeids- og sosialkomiteen:* Saker om arbeidsmarked og arbeidsmiljø, arbeidsrettede ytelser, pensjoner, sosiale stønader og politikk overfor funksjonshemmede.
2. *Energi- og miljøkomiteen:* Saker om olje, energi, vassdrag, miljøvern og regional planlegging.
3. *Familie- og kulturkomiteen:* Saker om familie, barn og ungdom, likestilling mellom kvinner og menn, forbrukersaker og saker om kultur.
4. *Finanskomiteen:* Saker om økonomisk politikk, penge- og kredittpolitikk, finans- og kredittvesen, finansadministrasjon, rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner, skatter og avgifter til statskassen, statsgaranti ved eksport mv., folketrygdens inntekter, inntektspolitikk (unntatt *jordbruksavtalen*) og regnskaps- og revisjonslovgivning. Om behandlingen av statsbudsjettet og nasjonalbudsjettet vises til § 19.
5. *Forsvarskomiteen:* Saker om militært forsvar, Forsvarets ombudsmannsnemnd og generelle saker om sivil beredskap. Komiteen skal følge de tiltak som blir gjort på det beredskapsmessige område i henhold til gitte fullmakter og bevilgninger.
6. *Helse- og omsorgskomiteen:* Saker om helsetjenester, pleie- og omsorgstjenester, folkehelsearbeid, rusmiddelpolitikk og legemidler.
7. *Justiskomiteen:* Saker om rettsvesen, kriminalomsorg, politiet, sivile vernepliktige, andre justisformål, billighetserstatninger, alminnelig forvaltningslovgivning,

- straffelovgivning, prosesslovgivning og alminnelig sivillovgivning.
8. Kirke, utdannings- og forskningskomiteen: Saker om kirke, utdanning og forskning, herunder forskning for landbruk, fiskeri og næringsliv.
9. *Kommunal- og forvaltningskomiteen: Saker om kommunal forvaltning, regional- og distriktpolitikk, innvandringspolitikk, boligforhold, bygningssaker, nasjonale minoriteter, samiske spørsmål, saker om organisering og virkeområde for statlig forvaltning, statens fellesadministrasjon, statlig personalpolitikk – herunder lønns- og pensjonsforhold, og partistøtte.*
10. Kontroll- og konstitusjonskomiteen: Komiteen skal gjennomgå og gi innstilling til Stortinget om:
- a) statsrådets protokoller mv., jf. Grunnloven § 75 bokstav f, herunder regjeringens melding om embetsutnevnelser,
 - b) regjeringens årlige melding om oppfølgingen av stortingsvedtak som inneholder en anmodning til regjeringen, og om behandlingen av private forslag som er vedtatt oversendt regjeringen til utredning og uttalelse,
 - c) dokumenter fra Riksrevisjonen, og andre saker om Riksrevisjonens virksomhet,
 - d) meldinger fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen, og andre saker om ombudsmannens virksomhet,
 - e) meldinger fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, og andre saker om utvalgets virksomhet,
 - f) rapporter fra stortingsoppnevnte granskingskommisjoner.
- Kontroll- og konstitusjonskomiteen avgjør i det enkelte tilfelle om den skal forelegge utkast til innstilling for vedkommende fagkomité til uttalelse før innstillingen avgis.
- Videre behandler komiteen grunnlovssaker, valglovgivning, bevilgninger til Stortinget og til *Det Kongelige Hus*.
- Komiteen kan dessuten foreta de undersøkelser i forvaltningen som den anser nødvendig for Stortingets kontroll med forvaltningen. Slik beslutning fattes av en tredjedel av komiteens medlemmer. Før komiteen selv foretar slike undersøkelser, skal vedkommende statsråd underrettes og anmodes om å fremskaffe de ønskede opplysninger. Komiteen skal avgi innstilling om de saker den tar opp til behandling.
- En tredjedel av komiteens medlemmer kan kreve at det avholdes komitehøring i kontrollsaker etter § 21.
- Komiteen fastsetter nærmere regler for sitt sekretariat, herunder om sekretariatets arbeidsoppgaver, og den bruk de enkelte medlemmer kan gjøre av det.
11. Næringskomiteen: *Saker om nærings-, industri- og handelsvirksomhet, skipsfart, statlig eierskapspolitikk, konkurranse- og prispolitikk, landbruk, jordbruksavtalen, matpolitikk, fiskeri, fangst, akvakultur og laksefiske.*
12. *Transport- og kommunikasjonskomiteen: Saker om innenlands transport, post, telekommunikasjoner,*

elektronisk kommunikasjon og oppgaver under Kystverket.

13. Utenrikskomiteen: Saker om utenrikske forhold, utviklingshjelp, saker som angår norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder og – i alminnelighet – saker som gjelder avtaler mellom den norske stat og andre stater eller internasjonale organisasjoner.

Når andre komiteer enn utenrikskomiteen behandler saker som berører norske utenrikske interesser eller norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder, skal utkast til innstilling fra vedkommende komité forelegges utenrikskomiteen til uttalelse før innstillingen avgis.

§ 13 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Den utvidede komité består av de ordinære medlemmer av *utenrikskomiteen og forsvarskomiteen*, av Stortingets *president og lederne i partigruppene* (hvis de ikke allerede er medlemmer av *en av komiteene*). *Valgkomiteen kan, etter anmodning fra en gruppe, oppnevne ytterligere medlemmer dersom den finner at hensynet til gruppenes forholdsmessige representasjon tilsier det.*

Stortingets visepresident er varamedlem for Stortingets president, og nestlederne i partigruppene er varamedlemmer for lederne i partigruppene. Presidentskapet kan, etter anmodning fra vedkommende gruppe, bestemme at en vararepresentant som møter i forsvarskomiteen eller utenrikskomiteen, skal møte også i den utvidede komité.

§ 15 første ledd annet punktum skal lyde:

Presidentskapet avgir innstilling om hvordan budsjettkapitlene skal fordeles, jf. § 22 tredje ledd.

§ 15 annet ledd annet punktum oppheves.

§ 20 tredje ledd skal lyde:

Lederen skal så snart råd er, legge fram for komiteen alle saker som komiteen har mottatt fra Stortinget eller avdelingene. *Komiteen skal snarest mulig fastsette frist for å avgi innstilling og skal underrette Stortingets administrasjon om fristen. Lederen skal føre tilsyn med at arbeidet med sakene går i samsvar med de fastsatte fristene. Vedtak om utsettelse av en fastsatt avgivelsesfrist trenger samtykke av Presidentskapet dersom utsettelsen vil medføre endring av behandlingsdatoen i det foreløpige langtidsprogrammet for Stortingets møter.*

§ 22 skal lyde:

Presidentskapet fører tilsyn med at komiteene fastsetter frister for avgivelse av innstillingene, at fristene passer inn i det foreløpige langtidsprogrammet for Stortingets møter, og at innstillingene blir avgitt i samsvar med fristene.

Presidentskapet kan innkalle komitélederne til møter om avgivelsesfristene og komiteenes arbeid med sakene. Etter at komitélederen har hatt anledning til å uttale seg, kan Presidentskapet fastsette en annen avgivelsesfrist enn

komiteen har gjort eller fastsette frist i en sak hvor komiteen ikke har gjort dette.

Etter at den kongelige proposisjonen om statsbudsjettet er lagt fram for Stortinget, avgir *Presidentskapet* innstilling om fordelingen av budsjettkapitlene på de enkelte komiteer og om rammeområder, jf. § 19. Videre fastsetter *Presidentskapet* – etter at komitélederne har hatt anledning til å uttale seg – fristene for avgivelse av budsjettinnstillingene.

Skulle en innstilling fra en komité ikke være avgitt innen den frist som er fastsatt, kan *Presidentskapet* overføre saken til en annen komité eller føre saken opp på dagsordenen til behandling i Stortinget/Odelstinget uten at innstilling foreligger.

§ 24 annet ledd første punktum skal lyde:

Etter *Presidentskapets* bestemmelse blir Stortinget og avdelingene innkalt til møte ved oppslag i stortingsbygningen og ved at innkallingen gjøres tilgjengelig for representantene i papirutgave eller elektronisk form senest 24 timer før møtet.

§ 26 første ledd skal lyde:

Senest fredag innen kl 15.00 bør program for Stortingets arbeid i uken etter slås opp og gjøres tilgjengelig i papirutgave eller elektronisk form. Dette program gjelder hvilke dager det skal holdes møter, når møtene skal begynne, og om det er ventet kveldsmøte. Samtidig bør foreløpig sakliste for møtene slås opp og gjøres tilgjengelig i papirutgave eller elektronisk form.

§ 26 annet ledd skal lyde:

I god til før budsjettbehandlingen i Stortinget tar til, bestemmer Presidentskapet datoene for behandling av budsjettinnstillingene og kunngjør disse.

§ 29 første ledd skal lyde:

Grunnlovsforslag og private forslag – sammen med eventuell begrunnelse – skal snarest gjøres tilgjengelig for representantene i papirutgave eller elektronisk form.

§ 33 første ledd skal lyde:

I begynnelsen av henholdsvis høstsesjonen og vårsesjonen innhenter Presidentskapet en oversikt over de proposisjoner og meldinger som regjeringen akter å fremme.

§ 34 skal lyde:

Presidentskapet sørger for at det fortløpende gjøres tilgjengelig for Stortingets medlemmer en fortegnelse over alle saker som er tatt opp til behandling, med opplysning om når sakene er sendt vedkommende komité, om ordfører og når komiteene vil avgi innstilling.

§ 50 sjette og syvende ledd skal lyde:

I den etterfølgende debatt har først interpellanten og regjeringsmedlemmet rett til ett innlegg hver, på inntil tre minutter. Deretter kan andre representanter få ordet en gang hver, med taletid på inntil fem minutter. Til slutt har interpellanten og regjeringsmedlemmet rett til ett innlegg hver, på inntil tre minutter.

Behandlingen av interpellasjonen må ikke vare lenger enn en time og 30 minutter. Den taletid som eventuelt er brukt av statsministeren og andre statsråder enn den interpellasjonen er rettet til, teller ikke med.

§ 53 nr. 1 skal lyde:

1. Stortinget har i alminnelighet muntlig spørretime hver onsdag kl. 10.00 og ordinær spørretime annenhver onsdag etter den muntlige spørretimen. Presidentskapet kan beslutte at det en uke ikke skal holdes muntlig spørretime eller ordinær spørretime. I særlige tilfelle kan Presidentskapet beslutte at muntlig spørretime eller ordinær spørretime skal holdes på et annet tidspunkt.

§ 53 nr. 2 annet ledd første punktum skal lyde:

Representantene kan stille korte spørsmål – begrenset til to minutter – til et av de regjeringsmedlemmer som er til stede.

§ 53 nr. 2 tredje ledd annet punktum oppheves.

II

Endringene under I trer i kraft 1. oktober 2005.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 3

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 13.05.